

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

شاخص‌یابی آراء و اندیشه‌های اقتصادی رهبر معظم انقلاب در سال ۹۸

(نکته‌ها، تاکیدها و توصیه‌های اقتصادی در سخنرانی و دیدارها)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: امید جلوداریان

□ مقدمه

این پژوهش، با توجه به شعار سال یعنی جهش تولید و با توجه به اینکه جهش تولید مکمل و تداوم بخش رونق تولید است، به بررسی دیدگاه‌ها، توصیه‌ها و تاکیده‌های اقتصادی رهبر معظم انقلاب در سال ۹۸ (سال رونق تولید) و به منظور ارائه مبنا و نقشه‌ای برای حرکت اقتصادی کشور در سال ۹۹ (سال جهش تولید) می‌پردازد.

کلیدواژه بیانان اقتصادی رهبر انقلاب در سال ۹۸ "رونق تولید" بود که در این باره محورها و شاخص‌های اقتصادی مهمی از جمله "اهمیت و فوریت مسئله اقتصاد در اوضاع فعلی کشور"، "ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد"، "ارزش بودن افزایش ثروت ملی و تأمین عدالت اجتماعی در اسلام"، "بیماری‌های مزمن و اولویت‌های اقتصاد کشور"، "ضرورت‌ها و بایسته‌های بهبود اوضاع اقتصادی کشور" و "توصیه‌های اقتصادی مهم" استخراج شد.

مسائلی از قبیل "ایجاد تحول در بخش‌های مختلف"، "افزایش اشتغال"، "حل مشکلات معیشتی"، "اصلاح نظام بانکی"، "افزایش ارزش پول ملی" و "توازن بودجه‌ای کشور" در چارچوب شاخص‌ها و محورهای فوق قابل ارزیابی است.

رهبر انقلاب همچنین بر تلاش و خستگی‌ناپذیری در کار، اخلاص در کار، پیدا کردن راه‌های صحیح با موازین علمی و با شیوه دقیق، ضرورت احاطه مدیریت‌های جهادی بر مسائل اقتصادی کشور، استفاده از ظرفیت‌های آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد و مدیریت نقدینگی و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری تاکید کردند.

بایدهای رونق تولید موضوع دیگری بود که در بیانان رهبر معظم انقلاب، برجسته بود. رهبر انقلاب مهم‌ترین "بایدهای رونق تولید" را برنامه‌ریزی دولت و مجلس و آحاد مردم برای رونق تولید، کمک به تولیدکننده و سرمایه‌گذار و فعالان اقتصادی، ضرورت مراقبت مسئولان درخصوص سوءاستفاده‌ها، جلوگیری از واردات بی‌رویه و بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم برشمردند.

تاثیرات رونق تولید نیز نکته مهم دیگری بود که رهبر انقلاب در بیانان خود در سال ۹۸ به آنها اشاره کردند. تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری و فقر، تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم و مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان از جمله تاثیرات رونق تولید است که از بیانان رهبر انقلاب استخراج شد.

برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش‌های گوناگون اقتصادی نظیر قاچاق، دلالی و خریدهای خیانت‌کارانه ارزاق عمومی و احتکار، شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خود، جبران مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی، مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها و نقش آفرینی مردم در حل مسائل اقتصادی از جمله نکات دیگری بود که رهبر انقلاب درباره شکوفایی اقتصاد و رونق تولید به آنها اشاره کردند.

الف) اهمیت و فوریت مسئله اقتصاد:

- ۱- زیاد بودن مشکلات معیشتی مردم به ویژه طبقات ضعیف
- ۲- لطمه خوردن اعتبار کشور در صورت نداشتن برنامه اقتصادی
- ۳- مشکلات اقتصادی، زمینه‌ساز طمع دشمن

ب) ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد:

- ۱- نیروی انسانی کافی و کارآمد
- ۲- ظرفیت‌های طبیعی
- ۳- ظرفیت‌های جغرافیایی
- ۴- نقدینگی کافی:
- ۴-۱- مدیریت نقدینگی و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری

ج) اقتصاد در نظام اسلامی:

- ۱- ارزش بودن ثروتمند کردن جامعه و افزایش ثروت ملی در اسلام
- ۲- ارزش بودن گسترش رفاه عمومی در اسلام
- ۳- ارزش بودن توزیع عادلانه منابع عمومی در اسلام
- ۴- لزوم نبود شکاف طبقاتی در عین وجود تفاوت در جامعه
- ۵- تأمین عدالت اجتماعی و ریشه کن کردن فقر در کنار ثروتمند شدن کشور، هدف رونق و پیشرفت اقتصادی از نظر اسلام

د) بیماری‌های مزمن اقتصاد کشور:

- ۱- وابستگی به نفت و خام‌فروشی
- ۲- مداخلات غیرلازم دستگاه‌های حکومتی در مسائل اقتصادی و مناسب اجرا نشدن سیاست‌های اصل ۴۴
- ۳- تخریب شدن فضای کسب و کار
- ۴- قوانین دست و پاگیر

ه) ضرورت‌ها و بایسته‌های بهبود اوضاع اقتصادی کشور:

- ۱- سهولت کسب و کار:
- ۱-۱- اصلاح مقررات و قوانین بسیار و گاه متناقض در مسیر رونق فضای کسب و کار
- ۲-۱- توجه به بخش کشاورزی هم از جهت تاثیر در اشتغال و هم از جهت تأمین مواد غذایی
- ۳-۱- بهره‌گیری از ثروت عظیم نیروی انسانی کارآمد، جوان، پرانگیزه و خستگی ناپذیر برای روان‌سازی چرخه کارها
- ۴-۱- توجه به مسکن‌سازی به منظور کارآفرینی

تاکیدها و توصیه‌های
اقتصادی رهبر انقلاب در
سال ۹۸

**تاکیدها و توصیه‌های
اقتصادی رهبر انقلاب در
سال ۹۸**

۲- خصوصی سازی:

۱-۲- اصل خصوصی سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور

۲-۲- لزوم برطرف کردن خطاهای بزرگ در کار خصوصی سازی

۳-۲- لزوم تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت و نظارت دولت

۳- اصلاح نظام بانکی

۴- اصلاح ساختاری بودجه

۵- توجه به ارزش پول ملی

۶- ترویج فرهنگ کار:

۱-۶- معرفی ارزش والای کارگر به منظور جلوگیری از توقف تولید

۲-۶- ترویج فرهنگ تولید و تلاش در کشور:

۱-۲-۶- لزوم از بین بردن روحیه نشستن و ثروت باد آورده را انتظار کشیدن

۲-۲-۶- لزوم ممانعت از ترویج نوع کارهایی از قبیل کارهای بخت آزمایی

۷- قاطعیت در اجرای مقررات مربوط به واردات و برخورد با واردات بی رویه

۸- برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش‌های گوناگون اقتصادی:

۱-۸- اختلاسگران و تروریست‌های اقتصادی

۲-۸- قاچاقچیان بی رحم:

۱-۲-۸- قاچاق، از موانع تحقق رونق تولید

۳-۸- دلالان:

۱-۳-۸- خریدهای خیانت کارانه ارزاق عمومی و احتکار

۹- شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خودمان (پرهیز از

جهت‌گیری اقتصادی کشور به سمت نگاه به خارج):

۱-۹- توجه به تولید داخل موجب دور شدن کشور از حالت شرطی شدن

۲-۹- رونق تولید، تنها دریچه انتقال حیات، روشنایی و نیرو به داخل کشور

۳-۹- لزوم استوار کردن سیاست‌های تکیه بر توان داخلی

۴-۹- لزوم متمرکز کردن راهبرد اساسی بر مصون سازی کشور از آسیب تحریم‌ها

۱۰- جبران مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی:

۱-۱۰- لزوم مدیریت شجاعانه و امیدوارانه و جهادی همراه با اشراف میدانی بر

مشکلات

۲-۱۰- تلاش برای به ثمرنشتن برنامه‌ها و تدابیر اقتصادی اندیشیده شده

۳-۱۰- تشویق دستگاه‌ها به سبب عملکرد خوب و زیربنایی:

۱-۳-۱۰- در بخش کشاورزی

۲-۳-۱۰- در بخش‌های آب و خاک

۳-۳-۱۰- در بخش‌های رسیدگی به برخی از مناطق

۱۱- مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها:

۱-۱۱- ارزشمند بودن کاهش وابستگی کشور به فروش نفت

۲-۱۱- شناسایی توانایی‌ها و ابتکارات خود برای تامین نیازها

۳-۱۱- بن بست وجود نداشتن در زمینه مسائل اقتصادی

۴-۱۱- خوب بودن زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های اقتصاد کشور

۱۲- استفاده از ظرفیت وسیع مردمی برای حل مشکلات اقتصادی

۱۳- حمایت همگانی از دولت در برخورد با عوامل مخرب اقتصاد

۱۴- نقش آفرینی مردم در حل مسائل اقتصادی:

۱-۱۴- خرید محصولات داخلی و استمرار حمایت از کالای ایرانی

۲-۱۴- پرهیز از اسراف

۳-۱۴- زیاده‌روی نکردن در خرید

۱۵- تأمین امنیت، لازمه تحرک و رونق اقتصادی

و) اولویت‌های اقتصادی کشور:

۱- قطع وابستگی به صادرات نفت خام و پرهیز از خام فروشی نفت:

۱-۱- وابستگی به درآمدهای نفتی حتی در بودجه جاری موجب آسیب‌پذیری کشور

۲-۱- ضرورت کاهش یافتن اتکا به نفت با توجه به تحریم‌ها

۳-۱- ضرورت جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت

۴-۱- تبدیل نفت خام به فرآورده‌های مختلف، راه اصلی رهایی از وابستگی به صادرات نفت خام:

۱-۴-۱- گاز و بنزین و ترکیبات و تولیدات دیگری که ارزش صادراتی آنها چندین برابر نفت خام است

۵-۱- ضرورت توجه مسئولان به ساخت پالایشگاه

۲- ضرورت توجه ویژه به پیشران‌های اقتصادی (محرک بودن بخش‌های پیشران اقتصادی در زمینه رونق تولید):

۱-۲- مسکن

۲-۲- کشاورزی

۳-۲- شرکت‌های دانش بنیان

۴-۲- خودرو

۵-۲- لوازم خانگی

۳- توجه ویژه به تولید داخل و بهبود فضای کسب و کار:

۱-۳- تولیدکنندگان، رزمندگان جنگ اقتصادی با دشمنان و فرماندهان عرصه تولید داخلی

۲-۳- تولیدکنندگان، فرماندهان و صفوف مقدم عرصه حیاتی تولید داخلی، رونق اقتصادی و گسترش رفاه:

۱-۲-۳- عرصه تولید داخل و رونق اقتصادی، میدان جنگ واقعی

۲-۲-۳- احتمال بروز برخی خطاها از جانب تولیدکنندگان:

۱-۲-۲-۳- لزوم تشخیص خطا از خیانت از سوی دستگاه‌های نظارتی

۲-۲-۲-۳- رونق تولید، بهترین راه مقابله با دشمنی‌ها

**تاکیدها و توصیه‌های
اقتصادی رهبر انقلاب در
سال ۹۸**

۳-۳- زمینه‌های مناسب کشور برای رونق تولید:

۳-۳-۱- کشاورزی

۳-۳-۲- دامداری

۳-۳-۳- صنایع بزرگ

۳-۳-۴- صنایع متوسط

۳-۳-۵- صنایع کوچک

۳-۳-۶- صنایع دستی

۳-۳-۷- صنایع خانگی

۳-۳-۸- تربیت دام

۳-۳-۹- صنایع دانش‌بنیان

۳-۴- تأثیرات رونق تولید:

۳-۴-۱- تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری:

۳-۴-۱-۱- حل مشکلات کارخانه‌ها

۳-۴-۲- تأثیر در کم کردن تورم

۳-۴-۳- تأثیر در وضع توازن بودجه

۳-۴-۴- تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم

۳-۴-۵- تأثیر در حل مشکل فقر

۳-۴-۶- تأثیر در حل معضلات نظام بانکی

۳-۴-۷- مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان

۳-۵- لزوم برنامه‌ریزی، مراقبت و رفع مقررات زائد و موانع بر سر راه تولید:

۳-۵-۱- برنامه‌ریزی آحاد مردمی که توانایی ورود به وادی تولید را دارند

۳-۵-۲- لزوم کمک به تولیدکننده

۳-۵-۳- لزوم کمک به سرمایه‌گذار

۳-۵-۴- لزوم کمک به فعال اقتصادی سالم

۳-۵-۵- لزوم کمک به ثروت‌آفرینان

۳-۵-۶- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم

۳-۵-۷- ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها:

۳-۵-۷-۱- خرید کارخانه‌ها و تبدیل کردن آنها به برج

۳-۵-۷-۲- ایجاد بانک و تأسیس شرکت‌های صوری و پرکردن جیب خود با پول‌های مردم

۳-۵-۸- لزوم جلوگیری از واردات بی‌رویه:

۳-۵-۸-۱- کنترل واردات بی‌رویه شرط رونق تولید داخلی

۳-۵-۸-۲- محقق شدن اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه با کنترل واردات بی‌رویه

۳-۵-۹- وابسته بودن رونق تولید به کار جهادی و کارگر و نیت کارگر

۳-۵-۱۰- لزوم رفع موانع رونق تولید با تصمیمات صحیح و اقدامات لازم

۳-۵-۱۱- ضرورت تقویت کامل تحرکات در زمینه‌های تولیدات صنعتی، کشاورزی، انرژی،

پتروشیمی و لوازم خانگی

۳-۶- ضرورت نگاه ویژه دولت به بنگاه‌های متوسط و کوچک:

۳-۶-۱- بنگاه‌های متوسط و کوچک، رکن اصلی در اقتصاد مقاومتی

۳-۷- رونق تولید نیازمند چهار نهاده:

۳-۷-۱- نیروی انسانی:

۳-۷-۱-۱- بی نظیر بودن نیروی انسانی ایرانی حتی به اذعان اندیشمندان دیگر کشورها

۳-۷-۱-۲- بهره‌گیری کامل از ظرفیت جوانان، شرکت‌های دانش‌بنیان، جهاد دانشگاهی و

مجموعه‌های تولیدی

- ۳-۷-۲- سرمایه:
- ۳-۷-۲-۱- نقدینگی حداقل ۱۸۰۰ هزار میلیاردی
- ۳-۷-۳- فناوری:
- ۳-۷-۳-۱- فناوری مطلوب در بسیاری از زمینه ها
- ۳-۷-۴- مدیریت اقتصادی:
- ۳-۷-۴-۱- لزوم برنامه ریزی و عمل با حساسیت بیشتر

ز) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به فعالان اقتصادی:

الف) سیاست‌های اصل ۴۴:

- ۱- تکلیف و حق داشتن فعالان اقتصادی در خصوص سیاست‌های اصل ۴۴:
- ۱-۱- تأیید سیاست‌های اصل ۴۴ از جانب صاحب‌نظران اقتصادی در زمان ابلاغ
- ۲- عملکرد نادرست در اجرای این سیاست‌ها:
- ۲-۱- واگذاری برخی کارخانه‌ها به افراد سوءاستفاده‌چی و نامساعد شدن فضا برای فعالان پُرشمار و سالم بخش خصوصی
- ۳- لزوم استفاده از ظرفیت‌های سیاست‌های اصل ۴۴ با برنامه عملیاتی و نقشه راه
- ۴- لزوم تشکیل زنجیره‌ای تخصصی از «تولید علم و طراحی و مهندسی» تا «تولید محصول و بازاریابی»
- ۵- معنای سیاست‌های اصل ۴۴:
- ۵-۱- کمک دو بخش خصوصی و دولتی به هم و مزاحمت ایجاد نکردن برای هم (نه به معنای جایگزینی بخش خصوصی به جای بخش دولتی)
- ۵-۲- لازم بودن حضور بخش دولتی در فعالیتهایی که فقط از این بخش بر می‌آید:
- ۵-۲-۱- کنار نکشیدن کامل بخش دولتی از فعالیتهای اقتصادی
- ۶- توصیه مؤکد به نهادهای عمومی غیردولتی:
- ۶-۱- پرهیز از رقابت با بخش خصوصی در کارهای اقتصادی

ب) بخش تعاونی:

- ۱- مطلوب بودن بخش تعاونی در اقتصاد کشور:
- ۱-۱- امکان ایجاد اشتغال در تعاونی‌ها با سرمایه‌های اندک
- ۲-۱- برکات زیاد اتصال شبکه‌ای اشتغال‌های ایجاد شده برای اقتصاد کشور

ح) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به عموم:

- ۱- استفاده از کالاهای داخلی:
- ۱-۱- تکریم تولیدات داخلی
- ۲-۱- اصلاح نگاه استفاده از نشان‌های خارجی
- ۲- شرکت در سرمایه‌گذاری‌های مولد همچون تعاونی‌ها و بورس
- ۳- ترویج فرهنگ کار جهادی و تعاون:
- ۳-۱- داشتن روحیه تعاون و همکاری به ویژه در حوادث طبیعی همچون سیل و زلزله

تاکیدها و توصیه‌های
اقتصادی رهبر انقلاب در
سال ۹۸

(ط) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به نخبگان دانشگاهی:

- ۱- کمک به حل مسائل اقتصادی و همکاری با بخش‌های تولیدی در جهت تبادل دانش و تجربه
- ۲- تربیت نیروی انسانی خلاق، مبتکر و متناسب با نیازهای روز
- ۳- کار علمی برای حل مشکلات موجود در مسائل بانکی و نظام بودجه‌ریزی کشور

(ی) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به دستگاه‌های دولتی:

- ۱- استفاده از نخبگان دانشگاهی برای حل مشکلات موجود در نظام بودجه‌ریزی
- ۲- جدیت در بهبود محیط کسب و کار
- ۳- برطرف کردن قوانین مزاحم و اصلاح عملکردهای غلط
- ۴- فراهم کردن محیط مساعد تولید در کشور
- ۵- تغییر دادن قوانین مربوط به مسائل مالی، پولی، بانکی، گمرکی، بودجه و تأمین اجتماعی به نفع تولید:
 - ۱-۵- عمده مشکلات بخش تولید مربوط به مسائل بانکی و گمرکی
 - ۶- تنگ کردن عرصه برای واردات و سفته‌بازی
 - ۷- اقدام قوه قضائیه در جلوگیری از تعطیلی تعداد زیادی از واحدهای تولیدی در آستانه تعطیلی
 - ۸- لزوم ثبات سیاست‌های مالی و پولی
 - ۹- استفاده از توانایی‌های داخلی برای رسیدن به فناوری‌های اساسی به ویژه در بخش نفت، پتروشیمی و خودرو:
 - ۱-۹- ممانعت کشورهای خارجی از انتقال این فناوری‌ها به ایران
 - ۲-۹- استفاده از اندیشه‌های دقیقی که بدون هیچ کمکی به فناوری پیچیده و نادر سلول‌های بنیادی رسیدند
 - ۳-۹- استفاده از اندیشه‌های دقیقی که به فناوری غنی‌سازی اورانیوم از ۳٫۵ درصد به ۲۰ درصد دست یافتند
 - ۴-۹- استفاده از توانایی شرکت‌های داخلی در زمینه قطعه‌سازی برای خودرو، صنایع نفت، لوازم خانگی و ماشین‌آلات:
 - ۱-۴-۹- لزوم تشکیل نمایشگاهی دائم میان این شرکت‌ها برای هم‌افزایی
 - ۵-۹- استفاده از توانایی‌های بسیار بالای مهندسی و فناوری دستگاه‌های نظامی به دستگاه‌های غیرنظامی
 - ۱۰- ضرورت حمایت از صادرات و حضور فعالان اقتصادی در کشورهای دیگر:
 - ۱۰-۱- لزوم استفاده از ظرفیت دیپلماسی برای برقراری ارتباطات اقتصادی با همسایه‌ها و دیگر کشورها
 - ۱۱- استفاده از تولیدات داخلی در مجامع بین‌المللی:
 - ۱۱-۱- لزوم ترویج نشان‌ها، حرف‌ها و مفاهیم ایرانی

تاکیدها و توصیه‌های
اقتصادی رهبر انقلاب در
سال ۹۸

تاکیدها و توصیه‌های
اقتصادی رهبر انقلاب در
سال ۹۸

ک) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به رسانه‌ها:

- ۱- انعکاس وسیع و مناسب موفقیت‌های تولیدگران:
 - ۱-۱- کارها در زمینه نفت
 - ۱-۲- کارها در زمینه آبزیان
 - ۱-۳- کارها در زمینه شیمیایی
- ۲- انعکاس اشکالات از سر دلسوزی به منظور نشان دادن مشکلات به مسئولان
- ۳- معرفی ظرفیت‌ها به مشتاقان فعالیت تولیدی
- ۴- پیگیری مطالبات منطقی فعالان اقتصادی
- ۵- ضرورت تفاوت قائل شدن میان تعرفه تبلیغات کالاهای داخلی با خارجی:
- ۵-۱- ضرورت عمل به گونه‌ای که تولیدکنندگان داخلی بتوانند نشان خود را تبلیغ و ترویج کنند

صدا و سیما

الف) اهمیت و فوریت مسئله اقتصاد:

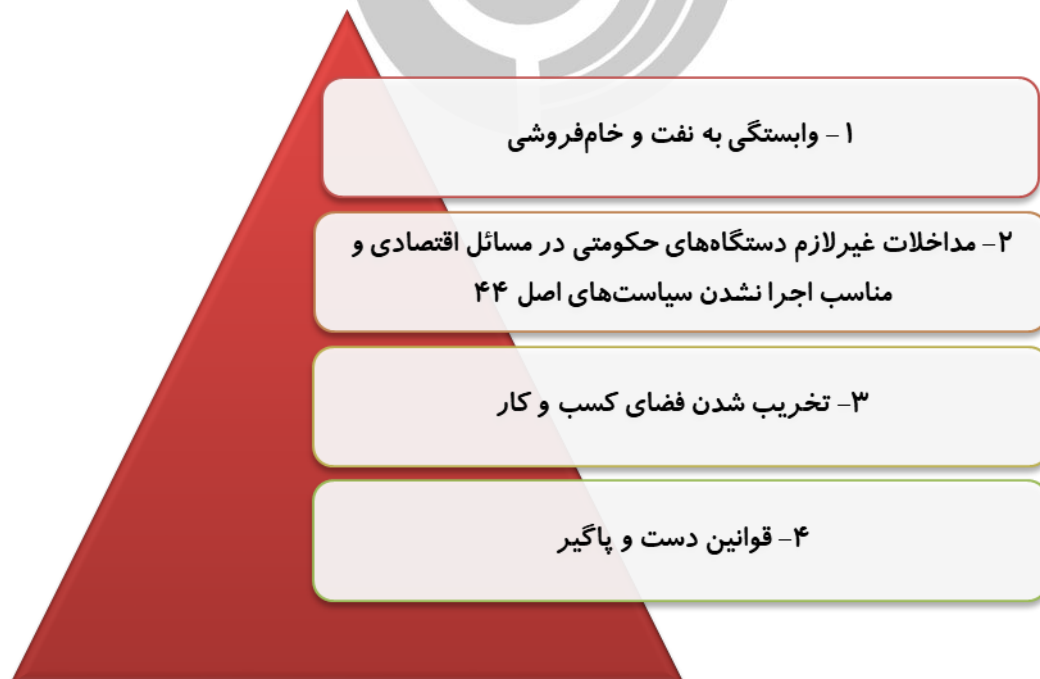
ب) ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد:

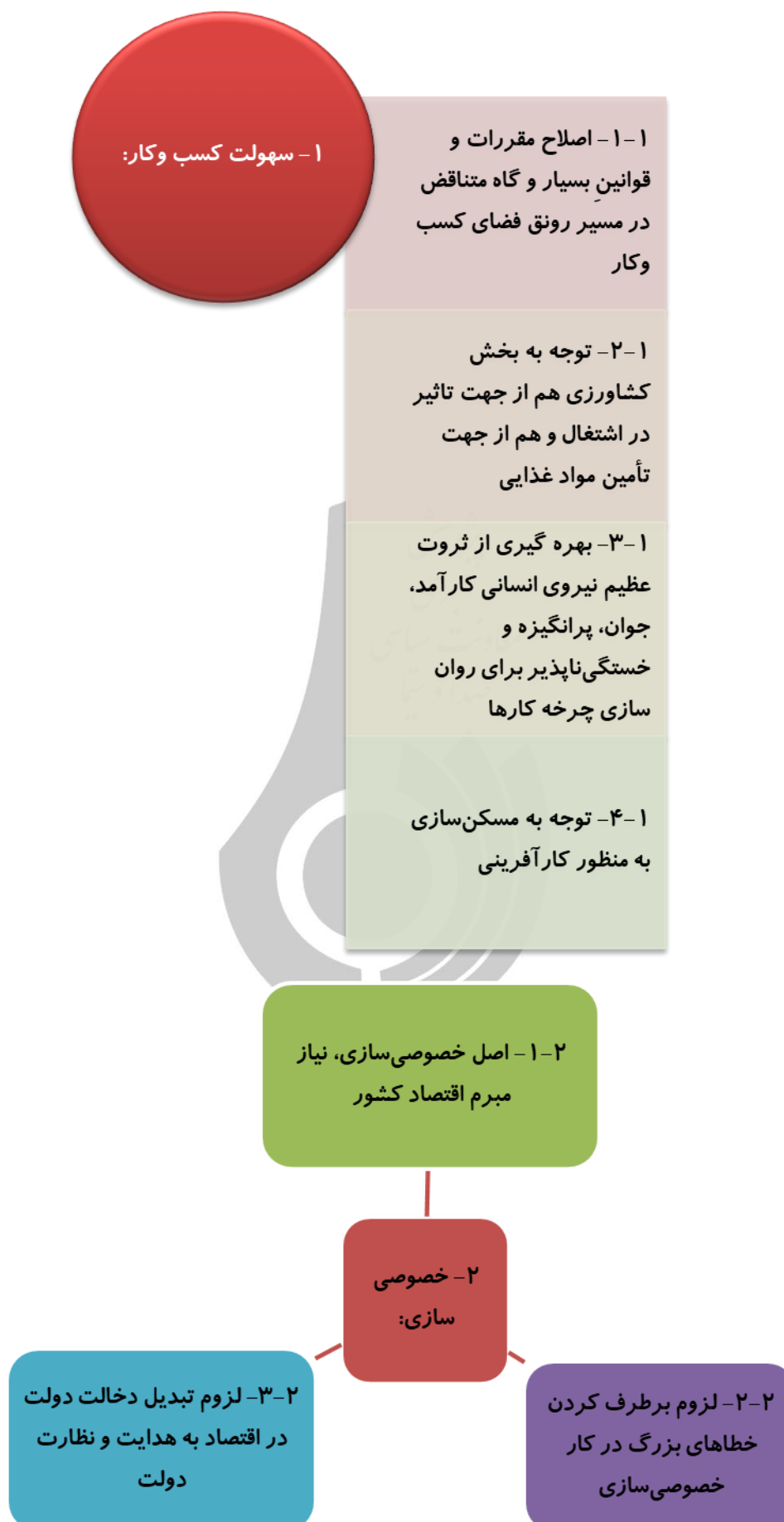
ج) اقتصاد در نظام اسلامی:

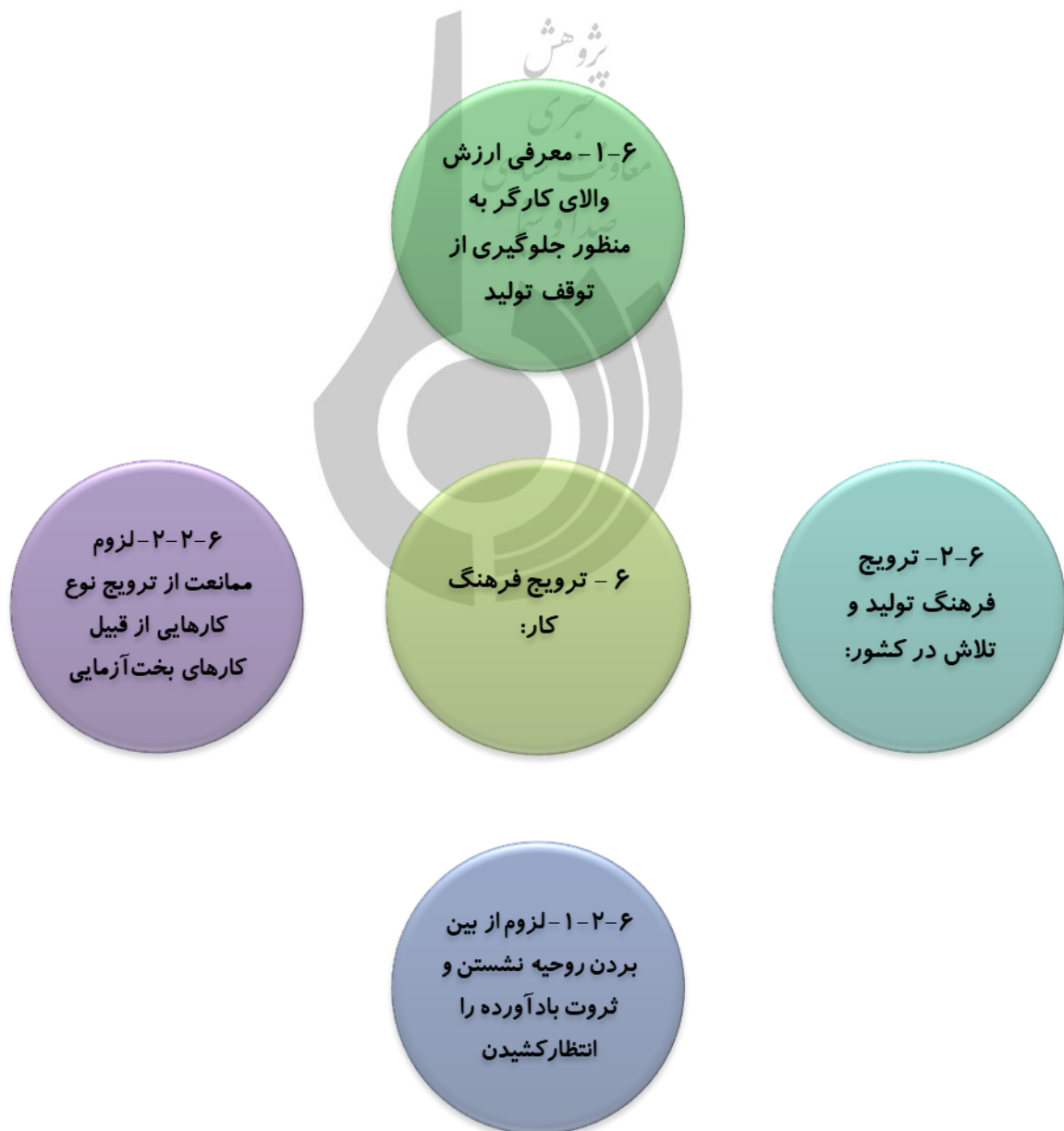

د) بیماری‌های مزمن اقتصاد کشور:

ه) ضرورت‌ها و بایسته‌های بهبود اوضاع اقتصادی کشور:

۷- قاطعیت در اجرای مقررات مربوط به واردات و برخورد با واردات
بی رویه

۸- برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش‌های گوناگون اقتصادی:

۱-۸- اختلاسگران و تروریست‌های اقتصادی

۲-۸- قاچاقچیان بی‌رحم:

۱-۲-۸- قاچاق، از موانع تحقق رونق تولید

۳-۸- دلالان:

۱-۳-۸- خریدهای خیانت‌کارانه ارزاق عمومی و احتکار

۹- شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خودمان (پرهیز از
جهت‌گیری اقتصادی کشور به سمت نگاه به خارج):

۱-۹- توجه به تولید داخل موجب دور شدن کشور از حالت شرطی
شدن

۲-۹- رونق تولید، تنها دریچه انتقال حیات، روشنایی و نیرو به داخل
کشور

۳-۹- لزوم استوار کردن سیاست‌های تکیه بر توان داخلی

۴-۹- لزوم متمرکز کردن راهبرد اساسی بر مصون‌سازی کشور از
آسیب تحریم‌ها

(و) اولویت‌های اقتصادی کشور:

۳- توجه ویژه به تولید داخل و بهبود فضای کسب و کار:

۳-۱- تولیدکنندگان، رزمندگان جنگ اقتصادی با دشمنان و فرماندهان عرصه تولید داخلی

۳-۲- تولیدکنندگان، فرماندهان و صفوف مقدم عرصه حیاتی تولید داخلی، رونق اقتصادی و گسترش رفاه:

۳-۲-۱- عرصه تولید داخل و رونق اقتصادی، میدان جنگ واقعی

۳-۲-۲- احتمال بروز برخی خطاها از جانب تولیدکنندگان:

۳-۲-۲-۱- لزوم تشخیص خطا از خیانت از سوی دستگاه های نظارتی

۳-۲-۲- رونق تولید، بهترین راه مقابله با دشمنی‌ها

۳-۳- زمینه های مناسب کشور برای رونق تولید:

۳-۳-۱- کشاورزی

۳-۳-۲- دامداری

۳-۳-۳- صنایع بزرگ

۳-۳-۴- صنایع متوسط

۳-۳-۵- صنایع کوچک

۳-۳-۶- صنایع دستی

۳-۳-۷- صنایع خانگی

۳-۳-۸- تربیت دام

۳-۳-۹- صنایع دانش‌بنیان

۳-۴- تاثیرات رونق تولید:

۳-۴-۱- تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری:

۳-۴-۱-۱- حل مشکلات کارخانه ها

۳-۴-۲- تأثیر در کم کردن تورّم

۳-۴-۳- تأثیر در وضع توازن بودجه

۳-۴-۴- تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم

۳-۴-۵- تأثیر در حل مشکل فقر

۳-۴-۶- تأثیر در حل معضلات نظام بانکی

۳-۴-۷- مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان

۳-۵-۵- لزوم برنامه ریزی، مراقبت و رفع مقررات زائد و موانع بر سر راه تولید:

۳-۵-۱- برنامه ریزی آحاد مردمی که توانایی ورود به وادی تولید را دارند

۳-۵-۲- لزوم کمک به تولیدکننده

۳-۵-۳- لزوم کمک به سرمایه گذار

۳-۵-۴- لزوم کمک به فعال اقتصادی سالم

۳-۵-۵- لزوم کمک به ثروت آفرینان

۳-۵-۶- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم

۳-۵-۷- ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها:

۳-۵-۷-۱- خرید کارخانه‌ها و تبدیل کردن آنها به برج

۳-۵-۷-۲- ایجاد بانک و تأسیس شرکت‌های صوری و پرکردن جیب خود با پول‌های مردم

۳-۵-۸- لزوم جلوگیری از واردات بی‌رویه :

۳-۵-۸-۱- کنترل واردات بی‌رویه شرط رونق تولید داخلی

۳-۵-۸-۲- محقق شدن اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه با کنترل واردات بی‌رویه

۳-۵-۹- وابسته بودن رونق تولید به کار جهادی و کارگر و نیت کارگر

۳-۵-۱۰- لزوم رفع موانع رونق تولید با تصمیمات صحیح و اقدامات لازم

۳-۵-۱۱- ضرورت تقویت کامل تحرکات در زمینه های تولیدات صنعتی، کشاورزی، انرژی، پتروشیمی و لوازم

خانگی

۳-۶- ضرورت نگاه ویژه دولت به بنگاه های متوسط و کوچک:

۳-۶-۱- بنگاه های متوسط و کوچک، رکن اصلی در اقتصاد مقاومتی

۳-۷- رونق تولید نیازمند چهار نهاد:

۳-۷-۱- نیروی انسانی:

۳-۷-۱-۱- بی نظیر بودن نیروی انسانی ایرانی حتی به اذعان اندیشمندان دیگر کشورها

۳-۷-۱-۲- بهره گیری کامل از ظرفیت جوانان، شرکت های دانش بنیان، جهاد دانشگاهی و مجموعه های تولیدی

۳-۷-۲- سرمایه:

۳-۷-۲-۱- تقدینگی حداقل ۱۸۰۰ هزار میلیاردی

۳-۷-۳- فناوری:

۳-۷-۳-۱- فناوری مطلوب در بسیاری از زمینه ها

۳-۷-۴- مدیریت اقتصادی:

۳-۷-۴-۱- لزوم برنامه ریزی و عمل با حساسیت بیشتر

ز) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به فعالان اقتصادی:

الف) سیاست‌های اصل ۴۴:

۱- تکلیف و حق داشتن فعالان اقتصادی در خصوص سیاست‌های اصل ۴۴:

۱-۱- تأیید سیاست‌های اصل ۴۴ از جانب صاحب‌نظران اقتصادی در زمان ابلاغ

۲- عملکرد نادرست در اجرای این سیاست‌ها:

۲-۱- واگذاری برخی کارخانه‌ها به افراد سوءاستفاده‌چی و نامساعد شدن فضا برای فعالان پُرشمار و سالم بخش خصوصی

۳- لزوم استفاده از ظرفیت‌های سیاست‌های اصل ۴۴ با برنامه عملیاتی و نقشه راه

۴- لزوم تشکیل زنجیره‌ای تخصصی از «تولید علم و طراحی و مهندسی» تا «تولید محصول و بازاریابی»

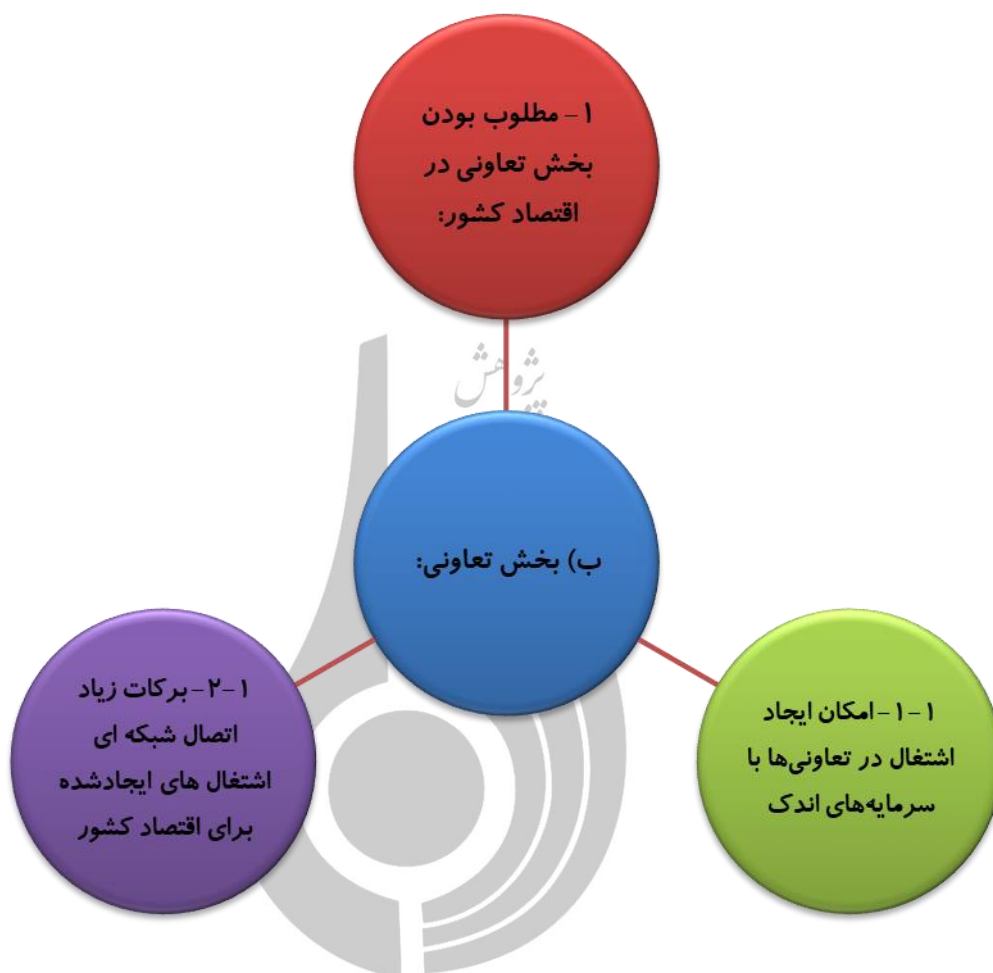
۵- معنای سیاست‌های اصل ۴۴:

۵-۱- کمک دو بخش خصوصی و دولتی به هم و مزاحمت ایجاد نکردن برای هم (نه به معنای جایگزینی بخش خصوصی به جای بخش دولتی)

۵-۲- لازم بودن حضور بخش دولتی در فعالیتهایی که فقط از این بخش بر می‌آید:

۵-۲-۱- کنارنکشیدن کامل بخش دولتی از فعالیت‌های اقتصادی

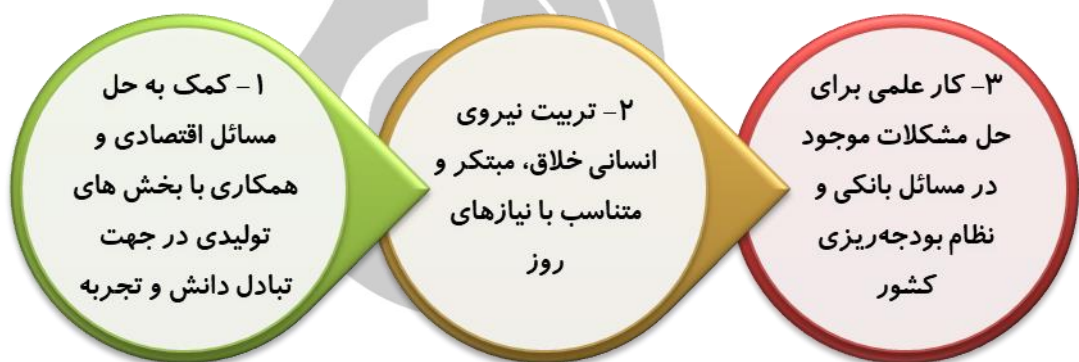
۶- توصیه مؤکد به نهادهای عمومی غیردولتی:

(ح) توصیه های اقتصادی مهم خطاب به عموم:

ط) توصیه های اقتصادی مهم خطاب به نخبگان دانشگاهی:

ی) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به دستگاه‌های دولتی:

۵- تغییر دادن قوانین مربوط به مسائل
مالی، پولی، بانکی، گمرکی، بودجه و تأمین
اجتماعی به نفع تولید:

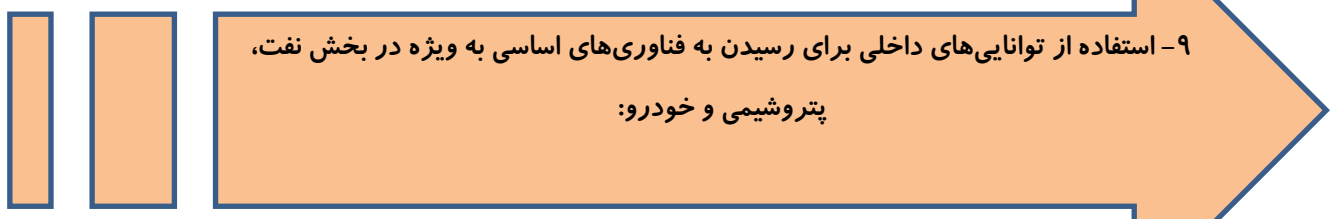

۵-۱- عمده مشکلات بخش تولید مربوط
به مسائل بانکی و گمرکی

۶- تنگ کردن عرصه برای
واردات و سفته بازی

۷- اقدام قوه قضائیه در
جلوگیری از تعطیلی تعداد
زیادی از واحدهای تولیدی
در آستانه تعطیلی

۸- لزوم ثبات سیاست های
مالی و پولی

۹-۱- ممانعت کشورهای خارجی از انتقال این فناوری ها به ایران

۹-۲- استفاده از اندیشه های دقیقی که بدون هیچ کمکی به فناوری پیچیده و نادر سلول های بنیادی رسیدند

۹-۳- استفاده از اندیشه های دقیقی که به فناوری غنی سازی اورانیوم از ۳,۵ درصد به ۲۰ درصد دست یافتند

۹-۴- استفاده از توانایی شرکت های داخلی در زمینه قطعه سازی برای خودرو، صنایع نفت، لوازم خانگی و ماشین آلات:

۹-۴-۱- لزوم تشکیل نمایشگاهی دائم میان این شرکت ها برای هم افزایی

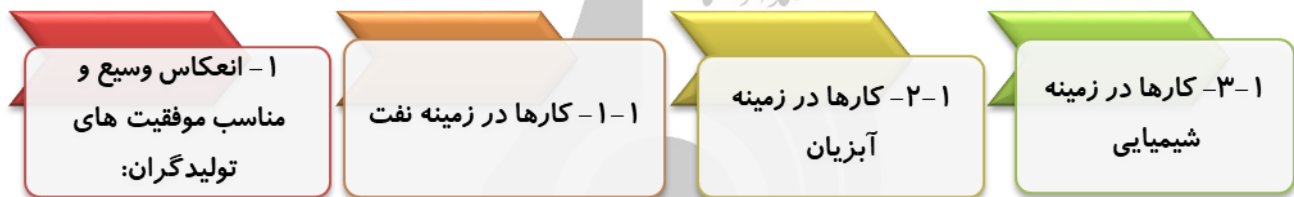
۹-۵- استفاده از توانایی‌های بسیار بالای مهندسی و فناوریِ دستگاه‌های نظامی به دستگاه‌های غیرنظامی

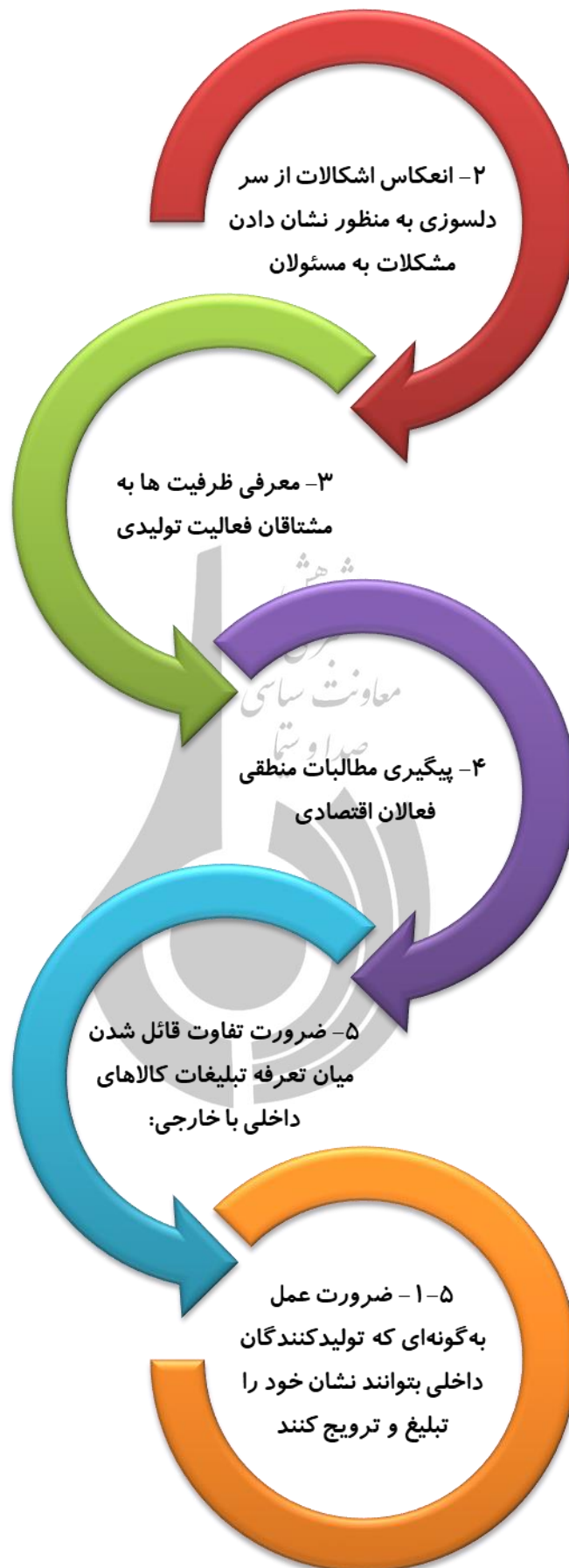

پژوهش
تجربى
مدیریت
سازمانى

ک) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به رسانه‌ها:

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
۱	تاکیدها و توصیه‌های اقتصادی رهبر انقلاب در سال ۹۸	الف) اهمیت و فوریت مسئله اقتصاد: ۱- زیاد بودن مشکلات معیشتی مردم به ویژه طبقات ضعیف ۲- لطمه خوردن اعتبار کشور در صورت نداشتن برنامه اقتصادی ۳- مشکلات اقتصادی، زمینه‌ساز طمع دشمن ب) ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد: ۱- نیروی انسانی کافی و کارآمد ۲- ظرفیت‌های طبیعی ۳- ظرفیت‌های جغرافیایی ۴- نقدینگی کافی: ۱-۴- مدیریت نقدینگی و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری ج) اقتصاد در نظام اسلامی: ۱- ارزش بودن ثروتمند کردن جامعه و افزایش ثروت ملی در اسلام	«مشکل عمده‌ی کشور ما فعلاً مشکل اقتصادی است و مسئله‌ی معیشت قشرهای ضعیف؛ بخشی از این مشکل مربوط است به تحریم قدرتهای غربی یعنی آمریکا و اروپا؛ بخشی هم مربوط میشود به نقایص درونی خود ما، به ضعفهای مدیریتی خود ما. هم تحریم میتواند فرصت باشد -که توضیح میدهم- و هم مشاهده‌ی این ضعفها و نقصها میتواند برای ما تجربه‌های گران‌بهایی برای آینده و برای مدیریت سالهای بعد کشور به وجود بیاورد؛ هر دوی اینها میتواند فرصت باشد. اما تحریم میتواند فرصت باشد؛ چرا؟ زیرا تجربه نشان داده است کشورهایی که از منابع طبیعی -مثل نفت- برخوردار هستند، هر وقت درآمدهایشان از ناحیه‌ی این منابع کاهش پیدا میکند، اینها به فکر اجرای اصلاحات اقتصادی می‌افتند، انگیزه پیدا میکنند، انگیزه‌ی اصلاحات پیدا میکنند، انگیزه پیدا میکنند که خودشان را از وابستگی نجات بدهند و اقدامات مناسبی را انجام میدهند. این مال وقتی است که درآمد حاصل از آن منابع طبیعی کاهش پیدا میکند؛ بعد که این منابع دوباره به حال اول برمیگردد و منابع مالی مورد استفاده‌ی آنها افزایش پیدا میکند، از ادامه‌ی کار اصلاحات غفلت میکنند، فراموش میکنند. پس فشار کاهش درآمد منابع طبیعی، این حُسن بزرگ را نه فقط برای ما، [بلکه] برای همه‌ی کشورهای مشابه ما دارد که آنها را از وابستگی به این منبع طبیعی، از این تک محصولی بودن، از این اقتصاد نفتی -که یکی از بزرگ‌ترین مشکلات اقتصاد ما این است که نفتی است، وابسته به نفت است- نجات خواهد داد. واقعاً هم همین جور است؛ الان در کشور، هم در سطوح دولتی، هم در سطوح تحقیقاتی و دانشگاهی، مطالعات وسیعی شروع شده است برای اینکه ما چگونه بتوانیم کشور را با درآمدهای غیرنفتی اداره کنیم؛ این خیلی چیز مهم و خوبی است. آن وقتی که درآمد نفتی به صورت فراوان در اختیار باشد، نه مسئولین دولتی و نه دیگران طبعاً به این فکر نمی‌افتند. شبیه این را ما به طور محسوس و عینی در باب امکانات دفاعی کشور امتحان کردیم. در سالهای دفاع مقدس، جنگی که بر ما تحمیل شد، قدرتهای مادی شرق و غرب، یعنی هم قدرتهای مادی سرمایه‌داری، و هم قدرتهای مادی سوسیالیستی و کمونیستی، بهترین امکانات جنگی را در اختیار صدام قرار دادند ولی دست ما بسته بود. به ما حتی -آن طوری که مشهور شد و همه دانستند- سیم خاردار هم نمی‌فروختند؛ البته سخت بود اما همین سختی موجب شد که جوانهای ما، صاحبان فکر، صاحبان استعداد و ابتکار به فکر بیفتند، وضع وابستگی ما را به سلاح بیگانه تغییر بدهند. امروز وضعیتی ما به لطف الهی از لحاظ امکانات دفاعی تقریباً از همه‌ی کشورهای این منطقه بهتر و بالاتر است؛ دشمنهای ما هم روی این دارند تکیه میکنند، آنها هم اعتراف میکنند، برای اینکه این را وسیله‌ی فشاری قرار بدهند؛ که البته وسیله‌ی فشار قرار نخواهد گرفت. ما به کوری چشم آنها تقویت بنیه‌ی دفاعی را ادامه خواهیم داد. آن روز در دوران دفاع مقدس اگر به ما سلاح می‌فروختند، تانک میدادند، موشک میدادند، امکانات میدادند، ما به فکر نمی‌افتادیم که خودمان تولید کنیم؛ خب [اگر] داشتیم، وابستگی باقی میماند، احتیاج به دیگران از بین نمی‌رفت؛ مثل خیلی از کشورهای دیگری که در منطقه‌ی ما هستند و می‌شناسید؛ کشورهانشان انبار سلاح است اما سلاحهای متعلق به دیگران، وابسته به اراده‌ی دیگران؛ خودشان نه قدرت دارند، نه توان علمی و عملی دارند که از آنها درست استفاده کنند؛ میشدیم مثل آنها؛ امروز به توفیق الهی این جور نیست. پس نیاز برای ما حرکت ایجاد میکند، انگیزه ایجاد میکند. وقتی که دستمان از درآمد نفتی به طور

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	۲- ارزش بودن گسترش رفاه عمومی در اسلام		کامل - یعنی درآمد کامل نفتی - کوتاه شد، طبعاً راه‌های جایگزین را میگردیم پیدا میکنیم؛ این کاری است که شروع شده و به توفیق الهی به نتیجه خواهد رسید؛ ملت ایران بعدها ثمره‌ی آن را خواهد چشید، نتیجه‌اش را خواهد دید. من عرض میکنم ما از تحریم نباید بنالیم؛ از تحریم‌کننده‌ها هم - که آمریکا و اروپا هستند - توقع زیادی‌ای نباید داشته باشیم؛ حالا من بعداً در بخش [مربوط به] غرب خواهیم گفت چرا؛ از اینها نمیشود توقع داشت. ما باید بنشینیم طرح‌های مقابله‌ی با تحریم را بررسی کنیم و به طور جدی آنها را دنبال کنیم؛ وظیفه‌ی ما این است؛ هم وظیفه‌ی دستگاه‌های دولتی، هم وظیفه‌ی بخش‌های تحقیقاتی مربوط به قوه‌ی مقننه، و هم وظیفه‌ی جوانهای ما و اصحاب فکر و اندیشه در کشور، بنشینند با آگاهی از مسائل کشور، راه‌های مقابله‌ی با تحریم را بررسی کنند، پیدا کنند؛ و راه‌های زیادی وجود دارد برای مقابله‌ی با تحریم و خنثی کردن تحریم ظالمانه و خباثت‌آمیز دشمن. البته به من گزارش دادند که مسئولین بالای دولتی دارند این راهکارهای مقابله‌ی با تحریم را تدوین میکنند؛ باید در عمل و در اجرا، جدی‌تر، فوری‌تر، و عملی‌تر وارد بشوند؛ مسائل را با تأخیر نیاستی انجام داد. امروز همه قبول دارند که دشمن در حال جنگ اقتصادی با ما است؛ این را همه میدانند. ... کار جهادی باید انجام بگیرد، مدیریت‌های جهادی باید بر مسائل اقتصادی کشور احاطه داشته باشند، تصمیم‌گیری کنند؛ کار جهادی. کار جهادی یعنی کاری که هم در آن تلاش هست، خستگی‌ناپذیری هست، هم اخلاص هست؛ [یعنی] انسان میفهمد که برای خودش، برای پُر کردن کیسه‌ی خودش کار نمیکند، دارد برای مردم کار میکند، برای خدا کار میکند؛ هم این، و هم عالمانه؛ یعنی بنشینند و با موازین علمی، با شیوه‌ی دقیق عالمانه راه‌های صحیح را پیدا کنند؛ هم باسواد باشند، کارآمد باشند، هم امکانات گوناگونی داشته باشند؛ اینها بنشینند کار کنند؛ اقتصاد کشور قطعاً شکوفایی پیدا خواهد کرد. بنده اقتصاددان نیستم اما حرف‌های کارشناس‌ها را میخوانم، مطالعه میکنم، از اینها نظر می‌خواهم، نظرهای آنها را کاملاً با دقت میبینم. کارشناس‌های ما معتقدند که ظرفیتهای کشور برای شکوفایی اقتصاد، ظرفیتهای بسیار آماده و مستعد و کاملی است. ما کمبود نداریم. ظرفیت نیروی انسانی ما بسیار خوب است، ظرفیتهای طبیعی ما بسیار خوب است، ظرفیت جغرافیایی ما بسیار خوب است که من در بیانیه‌ی گام دوم مقداری از این ظرفیتهای را تشریح کردم که این ظرفیتهای وجود دارد؛ بنابراین ظرفیتهای هست، پول هم وجود دارد در کشور. این نقدینگی‌ای که مرتب گله میکنند و شکوه میکنند که نقدینگی زیاد شده - و درست هم هست و البته نقدینگی اگر مورد توجه قرار نگیرد ضربه خواهد زد - اگر یک مدیریت خوبی انجام بگیرد و همین نقدینگی تبدیل بشود به سرمایه‌گذاری، کشور را شکوفا خواهد کرد، اقتصاد را بالا خواهد برد. بنابراین ظرفیت کاملاً در کشور وجود دارد. البته برخی از دستگاه‌های دولتی خوب عمل کرده‌اند. اینکه بعضی خیال میکنند که هیچ حرکتی انجام نگرفته، نه، این جور نیست؛ بعضی از دستگاه‌های دولتی عمل کرده‌اند، خوب عمل کرده‌اند؛ در بخش‌های مختلف - بخش کشاورزی، بخش‌های آب، بخش‌های خاک، بخش‌های رسیدگی به برخی از مناطق، کارهای زیربنایی - کارهای خوبی انجام گرفته. البته در بعضی از بخش‌ها هم نه، رخوت و کوتاهی وجود دارد. گاهی در بعضی از موارد کار با تعلل و تأخیر انجام میگیرد. در یک نامه‌ای به نظرم در سال ۹۳ یا ۹۴ یکی از مسئولین عالی‌رتبه به بنده نوشته بود که ما برای اصلاح امور بانکی کشور، مسئله‌ی بانک، اصلاح موارد بانکی - که یکی از مشکلات اقتصادی ما مشکلات بانکی است - لایحه‌ای داریم تنظیم میکنیم که تا چند ماه دیگر این لایحه به مجلس خواهد رفت. به من گزارش دادند که الان چهار سال از آن وقت میگذرد، هنوز این
	۳- ارزش بودن توزیع عادلانه منابع عمومی در اسلام		
	۴- لزوم نبود شکاف طبقاتی در عین وجود تفاوت در جامعه		
	۵- تأمین عدالت اجتماعی و ریشه کن کردن فقر در کنار ثروتمند شدن کشور، هدف رونق و پیشرفت اقتصادی از نظر اسلام		
	(د) بیماری‌های مزمن اقتصاد کشور:		
	۱- وابستگی به نفت و خام‌فروشی		
	۲- مداخلات غیر لازم دستگاه‌های حکومتی در مسائل اقتصادی و مناسب اجرا نشدن سیاست‌های اصل ۴۴		
	۳- تخریب شدن فضای کسب و کار		
	۴- قوانین دست و پاگیر		
	(ه) ضرورت‌ها و بایسته‌های		

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		بهبود اوضاع اقتصادی کشور: ۱- سهولت کسب و کار: ۱-۱- اصلاح مقررات و قوانین بسیار و گاه متناقض در مسیر رونق فضای کسب و کار ۱-۲- توجه به بخش کشاورزی هم از جهت تاثیر در اشتغال و هم از جهت تأمین مواد غذایی ۱-۳- بهره‌گیری از ثروت عظیم نیروی انسانی کارآمد، جوان، پرانگیزه و خستگی ناپذیر برای روان سازی چرخه کارها ۱-۴- توجه به مسکن سازی به منظور کارآفرینی ۲- خصوصی سازی: ۱-۲- اصل خصوصی سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور ۲-۲- لزوم برطرف کردن خطاهای بزرگ در کار خصوصی سازی ۲-۳- لزوم تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت و نظارت دولت ۳- اصلاح نظام بانکی ۴- اصلاح ساختاری بودجه	لایحه به مجلس نرفته! اینها تأخیر است، اینها تعلل است. آن بخشهایی که خوب کار کرده‌اند باید تشویق بشوند، [به] آن بخشهایی که تأخیر داشته‌اند بایستی تذکر داده بشود، بنده هم تذکر داده‌ام؛ این حرفها را آن وقتی بنده در مجمع عمومی و در مقابل آحاد وسیع مردم میگویم که بارها به طور خصوصی به خود حضرات تذکر داده‌ایم. اینها باید به بخشهایی از افکار عمومی و مطالبات عمومی تبدیل بشود. به تولید باید کمک بشود. ما گفتیم «رونق تولید». امسال، باید سال رونق تولید باشد. سال گذشته که حمایت از کالای ایرانی را مطرح کردیم، حرکت خوبی انجام گرفت؛ مردم اجابت کردند، بعضی از تولیدکنندگان واقعاً اجابت کردند. ما اطلاع داریم که خود مردم در مراجعاتشان به فروشگاهها - بسیاری از مردم - مطالبه‌ی جنس ایرانی و کالای ایرانی کردند؛ مشابه خارجی‌اش را آوردند، قبول نکردند؛ یعنی کار پیشرفت کرد. اما اگر بخواهیم بگوییم به طور کامل به آن عمل شد، نه، این را من نمیتوانم بگویم، گزارشها بر خلاف این است. بنابراین آن شعار حمایت از کالای ایرانی همچنان به قوت خودش باقی است؛ اما این مسئله‌ی اصلی و اساسی، رونق تولید است. اگر تولید شد، آن وقت در بخشهای مختلفی تحول ایجاد خواهد شد؛ اگر رونق تولید وجود داشته باشد، هم تأثیر میگذارد در اشتغال، هم تأثیر میگذارد در کم کردن تورم، هم حتی تأثیر میگذارد در وضع توازن بودجه، هم تأثیر میگذارد در بالا رفتن ارزش پول ملی. ببینید، اینها همه مشکلات مهم اقتصادی ما است. صاحب‌نظران و کسانی که مطلع از مسائل اقتصادی هستند، تصدیق میکنند، تأیید میکنند که اگر تولید در کشور رونق پیدا بکند، مسلماً یک چنین فواید و نتایجی خواهد داشت. این باید انجام بگیرد و در برنامه قرار بگیرد؛ هم در برنامه‌ی دولت، هم در برنامه‌ی مجلس، هم در برنامه‌ی آحاد مردمی که توانایی ورود در وادی تولید را دارند. ما کسانی را داشتیم و می‌شناختیم افرادی را که پول داشتند، امکانات داشتند، میتوانستند این پول را بگذارند در بانک و از منافعی سالها بی‌دردسر استفاده کنند، [اما] این کار را نکردند، [بلکه] پول را بردند در مسئله‌ی تولید و گفتند می‌خواهیم کشور پیش برود. اینها پیش خدا اجر دارند؛ این کسانی که این جور عمل میکنند، پیش خدای متعال اجر دارند. بایستی به تولیدکننده کمک بشود، به سرمایه‌گذار کمک بشود، به فعال اقتصادی باید کمک بشود - فعال اقتصادی سالم - به کسی که برای کشور ثروت‌آفرینی میکند باید کمک بشود، در بهبود فضای کسب و کار بایستی حتماً تلاش بشود؛ با قوانین لازم، با روشها و رویه‌های لازم. یک شرط دیگر هم این است که از سوءاستفاده‌ها غفلت نشود. بعضی‌ها سوءاستفاده کردند؛ سوءاستفاده میکنند؛ سوءاستفاده‌چی وجود دارد؛ انواع و اقسامی هم [دارد]؛ این ابتکار ایرانی، این ذهن مبتکر ایرانی همین جور که در کارهای خوب به درد میخورد، در شیطنت هم گاهی اوقات همین ابتکارها به وجود می‌آید؛ یک روشهای عجیب و غریبی را برای سوءاستفاده انسان میبیند و در گزارشها مشاهده میکند. خب، مسئولین بایست مراقبت کنند؛ هم قوه‌ی مجریه، هم قوه‌ی قضائیه؛ دستگاه‌های ناظر بایست مراقبت کنند؛ من این را به رئیس‌جمهور محترم گفتم. ایشان در اظهار عمومی گفتند که ما می‌خواهیم کارخانه‌های فلان جا را بفروشیم؛ من گفتم مراقب باشید؛ [چون] طرف می‌آید کارخانه را از شما می‌خرد؛ نه به قصد اینکه کار را ادامه بدهد و تولید را ادامه بدهد؛ کارخانه را می‌خرد، ماشین‌آلات را می‌فروشد، زمین را هم برج درست میکند، کارگرها را هم بیرون میکند. مراقب یک چنین افرادی باید بود، مراقب این سوءاستفاده‌کنها باید بود. طرف می‌آید بانک ایجاد میکند با استفاده از اجازه‌ی توسعه‌ی بانکها - که یکی از کارهای غلطی که در کشور شد این است که اجازه میدهند همین طور پشت سر هم بانک به وجود بیاید - پولهای مردم را جمع میکنند، بعد

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	۵- توجه به ارزش پول ملی		شرکتهای صوری درست میکنند، پولهای مردم را به عنوان قرض، وام و تسهیلات بانکی به شرکتهای خودشان میدهند، جیب خودشان را پر میکنند، از این کارها دارند میکنند، اینها را بایستی مراقبت کرد، از اینها غفلت نباید کرد. اگر جلوی اینها گرفته بشود و در مقابل به کارآفرین سالم کمک بشود و تولید رونق پیدا بکند، کارشناسان میگویند که آن وقت مشکل بیکاری حل میشود، مشکل تورم حل میشود، مشکل فقر در طبقات ضعیف حل میشود، معضل نظام بانکی حل میشود، مسئلهی ارزش پول ملی حل میشود، حتی مسئلهی کسری بودجهی دولت با رونق تولید حل میشود؛ اینها را میتواند از این طریق حل کند. بنابراین مسئله، مسئلهی مهمی است. تولید هم که ما میگوییم، فقط تولید صنعتی را نمیگوییم؛ تولید صنعتی، تولید کشاورزی، دامداری، صنایع بزرگ، صنایع متوسط، صنایع کوچک، حتی صنایع دستی، حتی صنایع خانگی، حتی تربیت دام -چند دام در خانه‌های روستایی- که خود این براتب کمک خواهد کرد به گسترش رفاه عمومی در جوامع. اینها را باید بنشینند برنامه‌ریزی کنند؛ البته سهم صنایع دانش‌بنیان خیلی زیاد است، باید توجه بشود. از واردات بی رویه باید جلوگیری بشود. یکی از بخشهای مهم و بندهای مهم اقتصاد مقاومتی که ما مطرح کردیم و دائم دیگران -دوستان، مسئولین و غیر مسئولین- مرتباً از اقتصاد مقاومتی دم میزنند و شعار میدهند و توضیح میدهند، همین مسئلهی تولید داخلی است؛ و شرط رونق تولید داخلی، کنترل واردات بی‌رویه است. حالا به من گزارش داده میشود که ما داریم برای اقتصاد مقاومتی این کارها را [میکنیم]، این برنامه‌ها را چیده‌ایم و داریم انجام میدهم؛ بسیار خوب، مطمئناً این گزارشها مطابق با واقع است، یعنی کار را کرده اند؛ اما تحقق عملی پیدا نکرده، دلیلش این است که واردات می‌آید، انسان میبیند بازار پر از واردات است؛ تولید داخلی را به شکست میکشاند. چیزی که در داخل تولید میشود، از خارج وارد میکنند؛ این موجب میشود که تولید داخلی شکست بخورد. مسئولین جلوی اینها را باید بگیرند و [اینها] مسائل مهمی است. آن وقت اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه انجام خواهد گرفت. من در یک جمله عرض میکنم که دستگاههای دولتی متمرکز بشوند امسال در رونق بخشیدن به تولید و اگر مقرراتی لازم دارد، از مجلس بخواهند که مجلس اقدام کند، اگر در بخشهایی به حضور قوهی قضائیه و دستگاههای نظارتی دیگر نیاز هست، از آنها بخواهند -در همین جلسه‌ای که ما گفتیم، آقایان دور هم جمع میشوند؛ [جلسه‌ی] مسئولین قوا- بخواهند و اقدام کنند و همکاری کنند؛ بالاخره تولید باید در داخل رونق پیدا کند؛ این هم مطلب سوم. مطلب پایانی امروز من خطاب به جوانان، یعنی خطاب به عموم ملت است بخصوص جوانان. من اولاً باید عرض بکنم که تجاوب قشرهای مختلف از نخبگان و آحاد جوانان و دانشجویان و روحانیون و طلاب و دیگران به این بیانیهی چهلمین سال، بیانیهی گام دوم، بسیار بجا و خرسندکننده بود. این نشان‌دهندهی این است که نیاز به تبیین وجود دارد و آمادگی در کل کشور بخصوص در بین جوانها هست؛ از این آمادگی حداکثر استفاده را مسئولین کشور باید بکنند. عرض من این است که جوانها باید شانه‌شان را زیر بار مسئولیتهای دشوار کوچک و بزرگ بدهند؛ علاج مشکلات کشور این است. ما در گام دوم انقلاب بایستی حرکت کشور را بر دوش جوانها قرار بدهیم همچنان که در گام اول در دورهی انقلاب هم هدایت را امام میکرد اما حرکت را و موتور پیشرفت را جوانان روشن میکردند، حرکت را آنها به وجود می‌آوردند. امروز تلاش شما و سعی شما این است که استقلال کشور را و عزت کشور را تأمین کنید؛ هزینهی این کار را شما امروز دارید میدهید؛ [هزینه‌ی] امروز ملت ایران و جوانان ما، هزینهی رسیدن به استقلال کامل -در جهات مختلف- و به عزت ملی و
	۶- ترویج فرهنگ کار:		
	۶-۱- معرفی ارزش والای کارگر به منظور جلوگیری از توقف تولید		
	۶-۲- ترویج فرهنگ تولید و تلاش در کشور:		
	۶-۲-۱- لزوم از بین بردن روحیه نشستن و ثروت بادآورده را انتظار کشیدن		
	۶-۲-۲- لزوم ممانعت از ترویج نوع کارهایی از قبیل کارهای بخت‌آزمایی		
	۷- قاطعیت در اجرای مقررات مربوط به واردات و برخورد با واردات بی‌رویه		
	۸- برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش‌های گوناگون اقتصادی:		
	۸-۱- اختلاس‌گران و تروریست‌های اقتصادی		
	۸-۲- قاچاقچیان بی‌رحم :		
	۸-۲-۱- قاچاق، از موانع تحقق رونق تولید		
	۸-۳- دلالتان:		
	۸-۳-۱- خریدهای خیانت‌کارانه اوراق عمومی و احتکار		
	۹- شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار		

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		خودمان (پرهیز از جهت‌گیری اقتصادی کشور به سمت نگاه به خارج): ۹-۱- توجه به تولید داخل موجب دورشدن کشور از حالت شرطی شدن ۹-۲- رونق تولید، تنها دریچه انتقال حیات، روشنایی و نیرو به داخل کشور ۹-۳- لزوم استوار کردن سیاست‌های تکیه بر توان داخلی ۹-۴- لزوم متمرکز کردن راهبرد اساسی بر مصون‌سازی کشور از آسیب تحریم‌ها ۱۰- جبران مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی: ۱۰-۱- لزوم مدیریت شجاعانه و امیدوارانه و جهادی همراه با اشراف میدانی بر مشکلات ۱۰-۲- تلاش برای به ثمرنشتن برنامه‌ها و تدابیر اقتصادی اندیشیده شده ۱۰-۳- تشویق دستگاه‌ها به	به جامعه‌ی اسلامی است؛ نسل‌های بعد، از این دست‌آورد شما استفاده خواهند کرد؛ همچنان که یک روز جوانها، هزینه‌ی مبارزه‌ی با دستگاه طاغوت را قبول کردند و دادند، زندانش را رفتند، کتکش را خوردند و انقلاب بحمدالله به پیروزی رسید، نظام طاغوت ویران شد؛ یا در دوران جنگ تحمیلی خانواده‌ها هزینه‌ی دفاع از کشور را دادند و امروز شما در امنیت دارید زندگی میکنید؛ امروز هم شما باید هزینه‌ی ایستادگی در مقابل دشمن را بدهید تا نسل‌های آینده ان‌شاءالله از دست‌آورد شما استفاده کنند. به طور جدی ایستادگی کنیم. امروز گام دوم انقلاب این است: شناختن ظرفیتهای و مزیتها و استفاده‌ی از آنها، و شناختن فسادها و رخنه‌ها و کمبودها و مشکلات و سینه سپر کردن برای حل آنها. به این توجه کنید که غرب و آمریکا به این نتیجه رسیده‌اند که اگر ملت ایران یک چیزی را اراده کند، حتماً به دست خواهد آورد؛ به این نتیجه رسیده‌اند که با اراده‌ی ملی ملت ایران نمیشود مبارزه کرد؛ اگر [ملت ایران] اراده کردند، مانع‌تراشی و سنگ‌اندازی فایده‌ای نخواهد کرد. چه کار میکنند؟ به این نتیجه رسیده‌اند که بایستی کاری کنند که ملت ایران اراده نکند، اراده‌اش ضعیف بشود؛ در فکر این هستند. امروز در دنیا میلیاردها پول دارد خرج میشود برای اینکه در اعتقادات سیاسی و دینی جوانان ما رخنه ایجاد کنند تا اراده‌ی حرکت، اراده‌ی قیام در اینها از بین برود؛ میخواهند اراده را از بین ببرند، میخواهند شما تصمیم نگیرید. تلاش آنها این است که نگذارند اراده‌ی ملت ایران برای پیشرفت، برای مقابله، برای ایجاد جامعه‌ی اسلامی و تمدن اسلامی شکل بگیرد؛ میدانند که اگر این اراده شکل گرفت، بدون تردید تحقق پیدا خواهد کرد. البته قبلها و سالها پیش هم این کار را انجام داده‌اند؛ در دوران رژیم طاغوت به جامعه‌ی جوان کشور این جور تفهیم میکردند که اگر میخواهید به تمدن و پیشرفت برسید باید دین را کنار بگذارید؛ میگفتند دین و دین‌داری و ایمان دینی با علم و پیشرفت و مانند اینها نمیسازد. امروز بیايند چشمهای کورشان را باز کنند، ببینند که بهترین صنایع ما، پیشرفته‌ترین صنایع بزرگ ما که در رقابت با کشورهای درجه یک دنیا در صدر فهرست قرار داریم، به وسیله‌ی جوانهای دعای کمیل‌خوان و نماز شب‌خوان دارد پیشرفت میکند؛ جوانهای اهل اعتکاف، جوانهای اهل دعای ندبه، جوانهای متدین. ما در بحثهای صنایع پیشرفته‌ی امروز دنیا، در نانو، در هسته‌ای، در موشکی، در فناوری زیستی و در بقیه‌ی فنون پیشرفته‌ی دنیا، امروز ما در رقبهای بالا قرار داریم، در صفوف مقدم قرار داریم؛ عمده‌ی کسانی که این کارها را میکنند، جوانهای متدین که ما از نزدیک با خیلی از اینها آشنا هستیم، هستند^۱. «مشکل اساسی کشور، همچنان مشکل اقتصادی است؛ بخصوص در این ماه‌های اخیر، مشکلات معیشتی مردم زیاد شد. بخشی از اینها مربوط است به مدیریت‌های نارسا در زمینه‌ی مسائل اقتصادی که اینها حتماً بایستی جبران بشود. برنامه‌هایی وجود دارد، تدابیری اندیشیده شده که ان‌شاءالله این تدابیر در طول سال جاری، سالی که امروز از این لحظه شروع میشود - سال ۹۸- بایستی به ثمر بنشیند و مردم آثار آن را احساس بکنند. آنچه من عرض میکنم، این است که مسئله‌ی فوری کشور و مسئله‌ی جدی کشور و اولویت کشور فعلاً مسئله‌ی «اقتصاد» است. در مسئله‌ی اقتصاد مسائلی که داریم زیاد است: بحث کاهش ارزش پول ملی یک مسئله‌ی مهم است، بحث قدرت خرید مردم همین جور، بحث مشکل کارخانه‌جات و کم‌کاری و احیاناً تعطیل بعضی از کارخانه‌جات از این قبیل است. اینها مشکلات است. آنچه من

^۱. بیانات رهبر انقلاب در اجتماع زائران و مجاوران حرم رضوی، ۱۳۹۸/۰۱/۰۱

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	سبب عملکرد خوب و زیربنایی:	سبب عملکرد خوب و زیربنایی:	مطالعه کردم و از نظر کارشناس‌ها استفاده کردم، کلید این همه، عبارت است از «توسعه‌ی تولید ملی».
	۱۰-۳-۱- در بخش کشاورزی	۱۰-۳-۱- در بخش کشاورزی	سال ۹۷ را ما سال «حمایت از کالای ایرانی» اعلام کردیم. نمیتوانم بگویم که این شعار به طور کامل عملی شد، اما میتوانم بگویم این شعار به صورت وسیعی مورد توجه قرار گرفت و در بسیاری از موارد، این شعار از سوی مردم مورد استقبال قرار گرفت و عمل شد و همین قطعاً تأثیر خواهد داشت. امسال مسئله‌ی «تولید» مطرح است. می‌خواهم مسئله‌ی تولید را به عنوان محور فعالیت قرار بدهم. مقصود خود از تولید را ان‌شاءالله در سخنرانی روز اول سال توضیح خواهم داد که منظور از تولید چیست. تولید اگر چنانچه به راه بیفتد، هم میتواند مشکلات معیشتی را حل کند، هم میتواند استغناء کشور از بیگانگان و دشمنان را تأمین کند، هم میتواند مشکل اشتغال را برطرف کند، هم حتی میتواند مشکل ارزش پول ملی را تا حدود زیادی برطرف کند. لذا است که مسئله‌ی تولید به نظر من مسئله‌ی محوری امسال است؛ لذا من شعار را امسال این قرار دادم: «رونق تولید». باید همه تلاش کنند تولید در کشور رونق پیدا کند. از اول سال تا آخر سال ان‌شاءالله این معنا به صورت چشمگیری در کشور محسوس باشد. اگر این [طور] شد، امیدواریم که ان‌شاءالله حل مشکل اقتصادی راه بیفتد ^۱ .
	۱۱- مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها:	۱۱- مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها:	«یکی از وظایف بزرگ جامعه‌ی اسلامی و مسئولان همین است که ارزش کار را برای افکار عمومی روشن کنند؛ کار بشود یک ارزش، نه فقط یک نیاز. البته کار، نیاز است -نیاز جامعه است، نیاز خود فرد است؛ هم نیاز زندگی است، هم نیاز روحی و روانی است؛ [یعنی] کار، نیاز روحی و روانی هم هست- اما صرفاً یک نیاز نیست؛ کار، یک ارزش والا در جامعه است؛ این را بایستی ما به شکل فهم عمومی و ادراک عمومی مردم دربیابیم؛ اگر این معنا -به معنای واقعی کلمه- روشن شد، آن وقت ارزش کارگر بالا خواهد رفت. کارگر را در جامعه بایستی ارزشمند معرفی کرد. فرق هم نمیکند؛ کارگر همه‌ی بخشها؛ این بخشهایی که اسم آوردند -که شما دوستان، نماینده ی آن بخشها هستید- و بقیه‌ی بخشها؛ هر جایی که کار هست، هر جایی که تحرک هست، هر جایی که تولید هست. رونق تولید به شرایطی متوقف است که یکی از آنها کار است. این کار باید جهادی باشد؛ کار فوق‌العاده باید در کشور انجام بگیرد تا رونق تولید به وجود بیاید؛ اگر رونق تولید به وجود آمد، این خود یکی از ارکان اصلی اقتصاد مقاومتی است. وقتی اقتصاد مقاومتی [محقق] شد، معنایش این است که جامعه نگران این نخواهد بود که فلان اراذل آمریکایی یا صهیونیستی یا غیره چه تصمیمی درباره‌ی نفت ما میگیرد یا درباره‌ی اقتصاد ما میگیرد یا مواردی مانند اینها. اینکه من روی رونق تولید و وسیع‌تر از آن روی اقتصاد مقاومتی تکیه میکنم و روی کالای ایرانی و روی تحرک کاری در کشور تکیه میشود، برای این است. ملت به عزت و استغناء از بیگانگان نیاز دارد. یک ملت در کنار اصلی‌ترین نیازهای خود، عزت ملی را قرار میدهد. ملت‌ها راضی نیستند تحت نفوذ و تأثیر تصمیم‌گیرانی باشند که یا دوست این ملت نیستند یا دشمن این ملتند. امروز بسیاری از این تصمیم‌گیران دنیا در مسائل اقتصادی، دشمنان ملت ایرانند. البته میگویند [فقط] دشمن جمهوری اسلامی هستیم، اما دشمن ملت ایرانند، چون جمهوری اسلامی به مدد و کمک ملت ایران برپا است؛ بدون کمک ملت ایران، نه جمهوری‌ای بود، نه اسلامی‌ای بود. مطالبی که آقای وزیر بیان کردند مطالب کاملاً درستی است؛ مخاطب این مطالب، خود مسئولین

^۱. پیام نوروزی رهبر معظم انقلاب در سال ۱۳۹۸، ۱۳۹۸/۰۱/۰۱

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	در حل مسائل اقتصادی: ۱۴-۱- خرید محصولات داخلی و استمرار حمایت از کالای ایرانی ۱۴-۲- پرهیز از اسراف ۱۴-۳- زیاده‌روی نکردن در خرید ۱۵- تأمین امنیت، لازمه تحرک و رونق اقتصادی		کشورند، نه فقط وزارت کار، [بلکه] بخشهای مختلف و دستگاه‌های مختلف و گوناگون دولت. مسئله‌ی امنیت شغلی، مسئله‌ی احترام کارگر، مسئله‌ی مزد کارگر، اینها مسائل اساسی است؛ باید به اینها بدرستی برسند. کسانی هستند که دنبال سوءاستفاده‌ی خودشان هستند. من اول سال گفتم، کارخانه‌ی سرپا را از دولت می‌خرد -حالا به چه قیمتی، بحث دیگری است- و کارخانه را از بین می‌برد، ماشین‌آلات را به فروش می‌رساند، کارگر را بیکار میکند، زمین را برج می‌سازد؛ باید جلوی اینها گرفته بشود، اینها جزو وظایف اساسی دولت اسلامی است؛ دولت، نه فقط قوه‌ی مجریه [بلکه] قوه‌ی مجریه، قوه‌ی قضائیه، قوه‌ی مقننه، همه؛ حمایت از کار یعنی این، حمایت از کارگر یعنی این. همین مسئله‌ی واردات که اشاره کردند، مسئله‌ی بسیار مهمی است، این همه هم تأکید شده، مقررات دولتی سفت و سختی هم برای آن گذاشته شده، بایستی در مقام اجرا با قاطعیت اجرا بشود. خوشبختانه امروز -یعنی این روزها؛ از سال گذشته هم به ما این خبرها می‌رسید- کسانی هستند که دنبال جنس داخلی می‌گردند، [اما] فروشنده به جای جنس داخلی، جنس خارجی را می‌دهد، می‌گوید این داخلی است! خلاف می‌گوید، دروغ می‌گوید؛ گاهی از این اتفاقها می‌افتد. خب چیزی که در داخل تولید میشود، از لحاظ کیفیت، بهتر از مشابه خارجی است، از لحاظ قیمت، کمتر از مشابه خارجی است. نباید بگذاریم با واردات بی‌رویه، با برخی از سیاستهای غلط، این تولیدکننده‌ی داخلی دچار مشکل بشود؛ او که دچار مشکل شد، تولید می‌خواهد، کارگر بیکار میشود، کشور، نیازمند باقی میماند. بارها افراد خیرخواه و دلسوز گفته‌اند و بنده هم تأیید میکنم که تحریم در موارد بسیاری به سود کشور است، به سود ملت ایران است، این را افراد دلسوز و علاقه‌مند و مطلع بیان میکنند. بله، تحریم یک مشکلاتی را ایجاد میکند؛ تحریم مبادلات بانکی، تحریم نفتی و غیره ممکن است یک مشکلاتی را به وجود بیاورد اما در نهایت به نفع کشور است. یکی از مسئولین کشور میگفت که در یک جلسه‌ی خارجی، یک نفر از سیاستمداران خارجی به ما میگفت آقا! شما در دوران تحریم توانستید این همه سلاحهای مدرن تولید کنید؛ خیلی توانایی شما بالا است؛ با اینکه تحریم بودید توانستید یک چنین کارهای بزرگی انجام بدهید؛ اگر تحریم نبودید، چه کار میکردید. این آقا میگفت: به او گفتم اگر تحریم نبودیم، این کارها هیچ کدام انجام نمیگرفت؛ درست هم گفته. تحریم موجب میشود که ما به خودمان مراجعه کنیم، دنبال تولید [برای تأمین] نیازها از درون خودمان باشیم، ابتکارات خودمان را شناسایی کنیم، بشناسیم. من به شما عرض میکنم -شما کارگر هستید، کارگرهای سطوح بالا هستید، بسیاری از شما تحصیلات عالیه دارید- قدر بدانید این امکان تولید را، این امکان ابتکار را؛ و مسئولین هم باید این را قدر بدانند، مسئولین هم بایستی این را قدر بدانند. خب دشمنان از طرق مختلف علیه ملت ایران و علیه انقلاب بزرگ ما و علیه نظام جمهوری اسلامی ما که فریاد عدالت را در دنیا سر داده و ملتها را متوجه خودش کرده [تلاش میکنند] و میخواهند این را به زانو در بیاورند؛ از طرق مختلف تلاش کردند و نتوانستند، ناکام شدند؛ حالا به مسائل گوناگون اقتصادی پرداخته‌اند و میگویند میخواهیم فشار اقتصادی بیاوریم تا ایران را به زانو در بیاوریم. بدانند ملت ایران در مقابل آنها به زانو در نخواهد آمد؛ این حرکت اخیر آمریکا هم همین جور است. اولاً تلاشی که اینها در زمینه‌ی نفت میکنند به جایی نمیرسد، ما آن مقداری که نیاز داریم، آن مقداری که لازم داریم، آن قدری که خودمان اراده کنیم، میتوانیم نفتمان را صادر کنیم؛ حالا آنها به خیال خودشان راه‌ها را مسدود میکنند اما ملت فعال و مسئولین بیدار و هشیار اگر دامن همت به کمر بزنند، بسیاری از بن‌بست‌ها را میتوانند باز کنند، این هم یکی از
	(و) اولویتهای اقتصادی کشور: ۱- قطع وابستگی به صادرات نفت خام و پرهیز از خام‌فروشی نفت: ۱-۱- وابستگی به درآمدهای نفتی حتی در بودجه جاری موجب آسیب‌پذیری کشور ۱-۲- ضرورت کاهش یافتن اتکا به نفت با توجه به تحریم‌ها ۱-۳- ضرورت جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت ۱-۴- تبدیل نفت خام به فرآورده‌های مختلف، راه اصلی رهایی از وابستگی به صادرات نفت خام:		

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	۱-۴-۱- گاز و بنزین و ترکیبات و تولیدات دیگری که ارزش صادراتی آنها چندین برابر نفت خام است		آنها است و قطعاً این کار را [میکند]؛ بنابراین کار آنها به نتیجه نخواهد رسید؛ این یک. دوم، دارند دشمنی میکنند، بدانند این دشمنی آنها بی‌جواب نخواهد ماند؛ پاسخ این دشمنی را اینها خواهند گرفت، ملت ایران ملتی نیست که بنشیند تماشا کند علیه او توطئه کنند، علیه او کار کنند و او ساکت بنشیند. ثالثاً، همان طور که گفتیم، ما اینکه هر چه کمتر به این شکل از فروش نفت وابسته باشیم را، قدر میدانیم؛ این خیلی بهتر است برای ما. مهم این است که ما در داخل به گوهر درونی خودمان آگاه بشویم، آشنا بشویم و بدانیم که توانایی‌های نیروی انسانی در کشور ما و جامعه‌ی ما و منابع انسانی ما بسیار فراتر از آن چیزی است که امروز دارد نشان داده میشود. جوانهای ما ابتکارات زیادی میتوانند بکنند، ما در طول این سالها این را نشان داده‌ایم، هم در قضایای تولید، هم در مسائل گوناگون اجتماعی، هم در مسائل سیاسی، هم در قضایای اقتصادی‌ای که آنها از اول انقلاب روی مسائل اقتصادی ما متمرکز شده‌اند؛ این پیشرفتهای گوناگون کشور، این سازندگی‌ها، این تلاشهای فراوان، همه در مقابله ی با حرکت دشمن اتفاق افتاده و انجام گرفته است. توانایی‌های ملت ایران، توانایی های خیلی زیادی است. ما باید فرهنگ کار و تولید و تلاش را ترویج کنیم؛ این روحیه ی نشستن و ثروت بادآورده را انتظار کشیدن باید از بین برود، این را نباید ترویج کنیم. دستگاه‌های مختلف، صدا و سیما و دیگران باید متوجه این معنا باشند که نوع کارهایی از قبیل کارهای بخت‌آزمایی را ترویج نکنند. همین آیاتی که این قاری محترم با لحن بسیار خوبی بیان کردند، اینها به ما درس میدهد: وَ أَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى؛ دستاورد واقعی و حقیقی انسان آن چیزی است که محصول سعی او و تلاش او باشد؛ این است. اینکه غذای پخته را جلوی انسان بگذارند، در دهان انسان بگذارند، این انسان را به جایی نمیرساند. آن جایی که ذهن انسان کار میکند، فکر انسان کار میکند، بازوی انسان کار میکند، همت و اراده‌ی انسان کار میکند، آن است که انسان را، فرد را و جامعه را رشد میدهد. جوامعی هم که در دنیا از لحاظ مادی رشد کردند، در اثر این تلاش رشد کردند؛ تلاش کردند و رشد کردند. خدای متعال وعده داده که به آن کسانی که برای دنیا هم کار میکنند و به فکر معنویات و آخرت هم نیستند، کمک میکند تا در همان راهی که هستند بتوانند حرکت بکنند؛ باید تلاش کرد ^۱ .
	۲- ضرورت توجه ویژه به پیشران‌های اقتصادی (محرک بودن بخش‌های پیشران اقتصادی در زمینه رونق تولید):		«خب امروز، مشکل عمده و نقد کشور فعلاً مشکل اقتصادی است. علتش هم فشار بر مردم است دیگر، فشار بر معیشت مردم بخصوص طبقات ضعیف است، حتی طبقات متوسط هم تا حدودی زیر فشار هستند لکن بیشتر، طبقات ضعیف [تحت فشارند] که طبعاً وقتی که اقتصاد کشور دچار مشکل شد، مردم و ضعفا در جامعه زیر فشار قرار میگیرند، دشمن [هم] طمع میکند؛ یکی از اشکالات کار این است که دشمن طمع میکند و امید میبندد؛ اعتبار کشور هم کاهش پیدا میکند، یعنی واقعاً [اگر] مشکل اقتصادی و نداشتن برنامه‌ی خوب اقتصادی و پیشرفت اقتصادی در هر کشوری وجود داشته باشد، اعتبار آن کشور را لطمه میزند؛ لذا واقعاً باید به مسئله‌ی اقتصاد به طور جدی پرداخت. و عرض میکنیم هیچ بن‌بستی هم به معنای واقعی کلمه در اینجا وجود ندارد، یعنی واقعاً هیچ بن‌بستی نیست؛ بله، مشکلات هست، موانع هست [ولی] بن‌بست وجود ندارد. خب، دشمنان ما و در رأسشان آمریکا به امید اینکه بلکه بتوانند از این راه به جمهوری اسلامی ضربه‌ای وارد کنند، تحریمها را تشدید کردند؛ به قول خودشان تحریمهای بی‌سابقه. راست هم میگویند؛ این تحریمهایی که اینها بر جمهوری اسلامی تحمیل کردند بی‌سابقه است، منتها مهم این
	۱-۲- مسکن		
	۲-۲- کشاورزی		
	۲-۳- شرکت‌های دانش بنیان		
	۲-۴- خودرو		
	۲-۵- لوازم خانگی		
	۳- توجه ویژه به تولید داخل و بهبود فضای کسب و کار:		
	۳-۱- تولیدکنندگان، رزمندگان جنگ اقتصادی با دشمنان و فرماندهان عرصه تولید داخلی		
	۳-۲- تولیدکنندگان، فرماندهان و صفوف مقدم عرصه حیاتی تولید داخلی، رونق اقتصادی و گسترش		

^۱. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگران، ۱۳۹۸/۰۲/۰۴

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		رفاه: ۱-۲-۳- عرصه تولید داخل و رونق اقتصادی، میدان جنگ واقعی ۲-۲-۳- احتمال بروز برخی خطاها از جانب تولیدکنندگان: ۱-۲-۲-۳- لزوم تشخیص خطا از خیانت از سوی دستگاه‌های نظارتی ۲-۲-۲-۳- رونق تولید، بهترین راه مقابله با دشمنی‌ها ۳-۳- زمینه‌های مناسب کشور برای رونق تولید : ۱-۳-۳- کشاورزی ۲-۳-۳- دامداری ۳-۳-۳- صنایع بزرگ ۴-۳-۳- صنایع متوسط ۵-۳-۳- صنایع کوچک ۶-۳-۳- صنایع دستی ۷-۳-۳- صنایع خانگی ۸-۳-۳- تربیت دام ۹-۳-۳- صنایع دانش‌بنیان ۴-۳- تأثیرات رونق تولید: ۱-۴-۳- تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری: ۱-۱-۴-۳- حل مشکلات کارخانه‌ها ۲-۴-۳- تأثیر در کم کردن تورم ۳-۴-۳- تأثیر در وضع توازن بودجه ۴-۴-۳- تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم ۵-۴-۳- تأثیر در حل مشکل فقر ۶-۴-۳- تأثیر در حل معضلات نظام بانکی	است که جمهوری اسلامی فلز محکمی دارد؛ این را بعضی از ناظرین جهانی هم گفته‌اند که اگر این تحریمها و این فشارها به هر کشور دیگری وارد میشد، تأثیرات مهمی روی آنها میگذاشت لکن جمهوری اسلامی به اتکاء مردم، به توفیق الهی، به همت مسئولینی که در گوشه و کنار کشور مشغول کارند، استحکام دارد و آلا فشار [هست]. آنها کار خودشان را کرده‌اند؛ دشمن همه‌ی تلاش خودش را به خرج داده و کار خودش را کرده؛ او از خیانت و بدجنسی خودش کم نگذاشته؛ هدفشان هم این است که مسئولین را به تسلیم وادار کنند و محاسباتشان را جوری تغییر بدهند که منتهی بشود به اینکه تسلیم بشوند، یعنی ببینند در مقابل آمریکا تسلیم بشوند؛ و مردم را هم در مقابل نظام قرار بدهند؛ هدف دشمن این است... مسئله‌ی اقتصاد کشور مسئله‌ی مهم روز ما است؛ باید به این بپردازیم. اقتصاد ما یکی از اقتصادهای بزرگ دنیا است، زیرساخت‌های اقتصادی ما زیرساخت‌های خوبی است؛ بایستی همین طور که اشاره کردند، مدیریتها را به شکلی تنظیم کنیم و ترتیب بدهیم که بتوانند از این موجودی به بهترین وجهی استفاده کنند، ظرفیتهای فراموش شده و مغفول واقع شده را واقعاً به کار بگیرند. اقتصاد ما چند بیماری مزمن دارد که اینها را اگر بتوانیم در این برهه حل کنیم -این برهه‌ای که با مسئله‌ی نفت گلاویز هستیم و تحریم و این چیزها مطرح است- به نظر من اقتصاد ما جهش پیدا خواهد کرد. یکی مسئله‌ی وابستگی به نفت است. عیب بزرگ اقتصاد ما وابستگی به نفت است. ما این مایع را از زیر زمین درآورده‌ایم، بدون هیچ گونه ارزش افزوده‌ای این پول نقد را - مثل پول نقد است- داده‌ایم دلار گرفته‌ایم، خرج امور جاری و امور زندگی کرده‌ایم؛ [این] غلط است. این صندوق توسعه‌ای که ما تشکیل دادیم، به خاطر همین بود که ما بتوانیم بتدریج خودمان را از نفت جدا کنیم. الان هم فرصت خوبی است؛ یکی از کارهایی که واقعاً باید در برنامه‌ریزی‌های کلان مسئولین اقتصادی ما قرار بگیرد همین است: باید کاری کنیم که وابستگی به نفت روزه‌به‌روز کمتر بشود. یکی مسئله‌ی مداخلات غیر لازم دستگاه‌های حکومتی در امر اقتصاد است؛ این هم یکی از مشکلات ما است. اصلاً سیاستهای اصل ۴۴ برای این بود که این باب بسته بشود؛ کارهایی هم شده لکن نه، آن کاری که باید انجام بگیرد در این زمینه، انجام نگرفته. دولت نقش نظارت و مراقبت و هدایت باید داشته باشد در فعالیتهایی که لزوم [ندارد وارد بشود]؛ حالا در بعضی از فعالیتهای ناگزیر دولت باید وارد بشود و کسی غیر دولت نمیتواند، اما در بسیاری از اینها هم [لازم نیست]؛ یکی این است. یکی، مسئله‌ی تخریب فضای کسب و کار است؛ این پیچ و خم‌ها و دالانهای عجیب و غریب دستگاه‌های دولتی هم که موجب میشود که فضای کسب و کار در جامعه تخریب بشود، یکی از مشکلات ما است. من شنیدم که در بعضی از کشورهای دنیا برای راه انداختن یک کار تولیدی، یک نصفه‌روز مثلاً وقت لازم است؛ در اینجا خیلی مشکلات وجود دارد؛ حالا این دست دولت و دست مجلس و دست مسئولین است، بایستی فضای کسب و کار را [تسهیل کنند]. حالا من بعد راجع به تولید عرض خواهم کرد که چقدر این مسئله اهمیت دارد. یکی هم مسئله‌ی اصلاحات ساختاری بودجه است که اشاره کردند، بنده هم تأکید میکنم؛ بنا بر این شد، قرار بر این شد که در چهار ماه اول سال ۹۸، مجلس و دولت با همکاری [همدیگر]، این مشکل ساختاری بودجه را برطرف کنند، حل کنند؛ دو ماهش گذشته، الان دو ماه بیشتر باقی نیست؛ این یکی از کارهای اساسی و مهمی است که بایستی انجام بگیرد. در زمینه‌ی اصلاح ساختار نظام بانکی هم حرفهای زیادی هست و جایش هم در این مجلس نیست و ما با مسئولین مکرر در این زمینه‌ها

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	۳-۴-۷- مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان	۳-۴-۷- مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان	صحت کردیم.
	۳-۵- لزوم برنامه ریزی، مراقبت و رفع مقررات زائد و موانع بر سر راه تولید:	۳-۵-۱- برنامه‌ریزی آحاد مردمی که توانایی ورود به وادی تولید را دارند	به نظر میرسد که می‌توانیم در زمینه‌ی اصلاح ساختارها در این برهه کار کنیم. یک مقداری احتیاج دارد به مدیریت شجاعانه؛ یک مقدار مسئولین دولتی با شجاعت در این قضیه وارد بشوند؛ ملاحظه‌ی غیر وظیفه و غیر قانون و غیر مصلحت کشور را نکنند. من اینجا یادداشت کرده‌ام «مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی، با اشراف میدانی بر مشکلات - خیلی از مشکلات را در اتاق اداره و مدیریت و پشت میز نمیشود فهمید، باید رفت در صحنه، در عرصه، تا مشکلات را بتوان لمس کرد- عدم انفعال در برابر دشمن، شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن؛ یکی از مسائل مهم این است. اقتصاد را به این وابسته نکنیم که ببینیم آیا آمریکا آن معافیتها را تمدید خواهد کرد یا نخواهد کرد؛ اصلاً هیچ؛ از اول یکی از مشکلات کار ما همین است؛ در این چندساله مکرر این اتفاق افتاد. خود ما که مسئولین حکومتی هستیم، خیلی از فعالیت‌های خودمان را به این موکل کرده‌ایم که ببینیم آن طرف که در اختیار ما نیست چه تصمیمی خواهد گرفت؛ خب وقتی ما این کار را می‌کنیم، فلان تاجر، فلان سرمایه‌گذار، فلان کارآفرین هم همین جور ملاحظه خواهد کرد؛ خیلی از کارهای مهم و اقدامات لازم عمرانی همین طور معطل مانده که ببینیم دیگران چه تصمیمی می‌گیرند؛ نه، اقتصاد را نباید شرطی کرد نسبت به کارهای دیگران.
	۳-۵-۲- لزوم کمک به تولیدکننده	۳-۵-۲- لزوم کمک به تولیدکننده	یک نکته هم این است که ظرفیت‌های مردمی را واقعاً فعال کنیم؛ این را بارها عرض کرده‌ایم و الان هم من تکرار می‌کنم - این هم به خاطر آشنایی و معرفتی است که بنده نسبت به وجود این ظرفیتها بحمدالله پیدا کرده‌ام و میدانم - که ما ظرفیت مردمی وسیعی داریم، جوانهای خوبی داریم؛ جوانهای فاضل، تحصیل کرده، کارآفرین، خوشفکر، مبتکر در بخشهای مختلف که به اینها باید اعتماد کنیم؛ از اینها باید دعوت کنیم، فراخوان بدهیم برای کارهای مختلف روی یک نقطه؛ مثلاً فرض کنید دولت در مسائل اقتصادی روی یک مسئله، من باب مثال روی مسئله‌ی ارزش پول ملی تمرکز کند و از این جوانها بخواهد بپایند، بنشینند، فکر کنند، تلاش کنند، کار کنند، راه حل بدهند، اقدام کنند؛ اینها ظرفیت است. و توکل به خدا؛ با توکل به خدای متعال این کارها را انجام بدهید، به نظر من انجام می‌گیرد.
	۳-۵-۳- لزوم کمک به ثروت آفرینان	۳-۵-۳- لزوم کمک به ثروت آفرینان	یکی از چیزهایی که خیلی لازم است، این است که دولت با عوامل مخرب بخشهای گوناگون اقتصاد باید برخورد کند و همه باید در این برخورد پشتیبان دولت باشند. خب امروز قاچاق هست، احتکار هست، دلالی‌های بسیار مضر هست - گزارشهایی در مورد خریده‌های خیانت کارانه نسبت به گندم، نسبت به گوشت، ارزاق عمومی و امثال اینها میرسد که اینها با مسئولین هم مطرح شده- اینها خیانت است و با اینها باید برخورد بشود. فلان جنس را وارد کرده‌اند، در انبار نگه داشته‌اند؛ این احتکار است و بایستی با این برخورد بشود. خب بله، وقتی که شما برخورد کردید، سر و صدا درست میشود؛ یک عده‌ای جنجال میکنند، هیاهو میکنند؛ همه باید پشت سر دولت قرار بگیرند، کمک کنند تا تعزیرات دولتی بتواند به معنای واقعی کلمه کار کند.
	۳-۵-۴- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم	۳-۵-۴- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم	چند کار اساسی را من یادداشت کرده‌ام که اینها باید مورد توجه باشد. همه‌ی مسئولین [هم] بحمدالله اینجا تشریف دارید؛ هم نمایندگان مجلس هستید، هم مسئولین رتبه‌ی بالای دولت حضور دارید، [هم] مسئولین قوه‌ی قضائیه هستید؛ این کارها مربوط به شماها است. این چند کار اساسی است که اگر همه‌ی ما اینها را به عنوان یک تفکر عام قبول بکنیم، آن وقت به همدیگر کمک می‌کنیم، هم‌افزایی می‌کنیم.
	۳-۵-۵- لزوم کمک به فعال اقتصادی سالم	۳-۵-۵- لزوم کمک به فعال اقتصادی سالم	یک کار اساسی، مسئله‌ی برداشتن موانع تولید است. این «رونق تولید» که ما امسال
	۳-۵-۶- لزوم کمک به ثروت آفرینان	۳-۵-۶- لزوم کمک به ثروت آفرینان	
	۳-۵-۷- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم	۳-۵-۷- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم	
	۳-۵-۸- ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها:	۳-۵-۸- ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها:	
	۳-۵-۹- خرید کارخانه‌ها و تبدیل کردن آنها به برج	۳-۵-۹- خرید کارخانه‌ها و تبدیل کردن آنها به برج	
	۳-۵-۱۰- ایجاد بانک و تاسیس شرکت‌های صوری و پرکردن جیب خود با پول‌های مردم	۳-۵-۱۰- ایجاد بانک و تاسیس شرکت‌های صوری و پرکردن جیب خود با پول‌های مردم	
	۳-۵-۱۱- لزوم جلوگیری از واردات بی‌رویه :	۳-۵-۱۱- لزوم جلوگیری از واردات بی‌رویه :	
	۳-۵-۱۲- کنترل واردات بی‌رویه شرط رونق تولید داخلی	۳-۵-۱۲- کنترل واردات بی‌رویه شرط رونق تولید داخلی	
	۳-۵-۱۳- محقق شدن اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه با کنترل واردات بی‌رویه	۳-۵-۱۳- محقق شدن اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه با کنترل واردات بی‌رویه	
	۳-۵-۱۴- وابسته بودن رونق تولید به کار جهادی و کارگر و نیت کارگر	۳-۵-۱۴- وابسته بودن رونق تولید به کار جهادی و کارگر و نیت کارگر	

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	۳-۵-۱۰- لزوم رفع موانع رونق تولید با تصمیمات صحیح و اقدامات لازم	به عنوان شعار مطرح کردیم، کلید حل بسیاری از مشکلات اقتصادی ما است؛ تولید این جوری است. اگر واقعاً ما بتوانیم تولید را رونق بدهیم، اگر بتوانیم موانع تولید را که خیلی هم زیاد است در کشور، از سر راه تولید برداریم - که این کار با عزم جهادی ممکن است، با به‌کارگیری جوانهای متخصص ممکن است- بسیاری از مشکلات [مانند] مسئله‌ی اشتغال حل میشود، مسئله‌ی تورم حل میشود، مسئله‌ی رفاه مردمی حل میشود، [مسئله‌ی] درآمدهای مردم حل میشود، صادرات رونق میگیرد. تولید، مادر عمده‌ترین مسائل اقتصادی کشور است؛ و به نظر ما میشود. هر جایی که ما به جوانهایمان اتکاء کردیم، اعتماد کردیم، به آنها امکانات دادیم، حداقل امکانات را هم [دادیم] - غالباً جوانها این جوری هستند [که با] حداقل امکانات [کار میکنند]- پیش رفتیم. نمونه‌هایش را همین چندساله ملاحظه کردید. یک نمونه در این تولیدات نظامی ما است. خب، واقعاً این مسئله‌ی تولیدات نظامی که دشمن هم روی آن خیلی حساس است، خیلی چیز مهمی است. این موشکهای دقیق نقطه‌زن - چه موشکهای بالستیک، چه موشکهای کروز- که از فاصله‌ی مثلاً ۱۵۰۰ کیلومتر، ۲۰۰۰ کیلومتر پرتاب میشوند، و با پنج متر، شش متر این ور آن ور هدف را می‌زنند، خیلی چیز مهمی است. این هم که می‌بینید جنجال میکنند روی [مسئله‌ی] موشک و مانند اینها، به خاطر همین پیشرفته‌ها است. اینها را چه کسی کرده؟ همین جوانها کرده‌اند. جوانهای مؤمن و پُرانگیزه کار میکنند، خسته نمیشوند از کار کردن. یا آن روزی که ما احتیاج داشتیم به اورانیوم غنی‌شده‌ی بیست درصد برای همین دستگاه‌های لازمی که در تهران و جاهای دیگر داشتیم برای دارو و مسائل پزشکی و مانند اینها، خب اورانیوم غنی‌سازی‌شده‌ی بیست درصد را ما قبلها وارد میکردیم؛ مقداری را سالها پیش وارد کرده بودیم، داشت تمام میشد؛ تمام میشد یعنی این داروهای هسته‌ای که با استفاده‌ی از پرتوزایی هسته‌ای [تولید میشود] و در مسائل گوناگون مورد استفاده است، بکلی می‌خواستید؛ مسئولین در جریان این قضیه قرار گرفتند، دنبال کردند، تلاش کردند، [طرف مقابل] اول گفتند می‌فروشیم؛ بعد این شرط را گذاشتند، آن شرط را گذاشتند، دیدیم مشکلات درست میشود و حاضر نیستند؛ گفتیم و خواستیم از مسئولین خودمان که دنبال کنید، خودتان دنبال کنید؛ هیچ کس باور نمی‌کرد؛ دنبال کردند و کار به این بزرگی را، کار به این مهمی را انجام دادند؛ یعنی توانستند به اورانیوم غنی‌شده‌ی بیست درصد دست پیدا کنند. همان وقت هم من در همین جلسه بود به نظر- گفتم که مشکل‌ترین بخش این فرآیند غنی‌سازی، تا همین بیست درصد است؛ بعدش تا مراحل بالاتر به این مشکلی نیست، خیلی آسان‌تر از [این است]؛ این قسمت مشکل را، این بخش سخت را را توانستند برون. چه کسی رفت؟ جوانهای ما. خب اینها چرا نتوانند مشکلات صنایع ما را حل کنند؟ چرا نتوانند حلقه‌های مفقوده‌ی چرخه‌ی برخی از کارهای تجاری و صنعتی ما را حل کنند؟ میتوانند؛ باید به اینها اعتماد کرد؛ این یک کار اساسی است.	
	۳-۵-۱۱- ضرورت تقویت کامل تحرکات در زمینه های تولیدات صنعتی، کشاورزی، انرژی، پتروشیمی و لوازم خانگی	۳-۶- ضرورت نگاه ویژه دولت به بنگاه‌های متوسط و کوچک:	مسئله‌ی رونق تولید را باید جدی گرفت. مسئولین محترم روی خوابیدن و تعطیل شدن کارخانه‌های تولیدی و جاهای تولیدی، خیلی باید حساس باشند. گاهی خبرهایی میرسد که واقعاً خبرهای تلخی است؛ [مثلاً] فلان کارخانه‌ی معروف با محصولات زیاد، به خاطر یک مشکلی تعطیل میشود. البته من یادداشت کرده بودم بعداً بگویم حالا همین جا [میگویم]؛ واقعاً [مسئولین] وزارت صنایع نگاه کنند ببینند آن بخشهای مورد نیاز - چه در زمینه‌ی ماشین‌آلات و قطعات، چه در زمینه‌ی کالاهای واسطه‌ای و مواد- به‌اصطلاح لازم برای تولید- کجاها کمبود دارند؛ یک فهرستی تهیه کنند، فراخوان بدهند و از مسئولین گوناگون کشور [بخواهند]؛ حالا که
	۳-۶-۱- بنگاه های متوسط و کوچک، رکن اصلی در اقتصاد مقاومتی	۳-۷- رونق تولید نیازمند چهار نهاده:	
	۳-۷-۱- نیروی انسانی:		
	۳-۷-۱-۱- بی نظیر بودن نیروی انسانی ایرانی حتی به اذعان اندیشمندان دیگر کشورها		
	۳-۷-۱-۲- بهره گیری کامل از ظرفیت جوانان، شرکت‌های دانش بنیان، جهاد دانشگاهی و مجموعه- های تولیدی		
	۳-۷-۲- سرمایه:		
	۳-۷-۲-۱- نقدینگی حداقل ۱۸۰۰ هزار میلیاردی		
	۳-۷-۳- فناوری:		
	۳-۷-۳-۱- فناوری مطلوب در بسیاری از زمینه‌ها		
	۳-۷-۳-۲- مدیریت اقتصادی:		
	۳-۷-۳-۳- لزوم برنامه ریزی و عمل با حساسیت بیشتر		
	(ز) توصیه‌های اقتصادی مهم		
	خطاب به فعالان اقتصادی:		
	(الف) سیاست‌های اصل		

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		۴۴:	وارد کردنش از خارج مشکلاتی دارد، می‌توانند خیلی از این مواد را تولید کنند. یک چیزهایی هست که هیچ ربطی هم به مسائل هسته‌ای و مانند اینها ندارد اما روی خبثات و بدجنسی، خرید اینها راه وارد کردن اینها را ممنوع کرده‌اند و نمیگذارند؛ خیلی خب، در داخل تولید کنیم. جوانهای ما آمادگی دارند، دارای ابتکارند؛ از اینها بخواهند، یک نمایشگاه‌های دائمی تشکیل بدهند، نیازها آنجا تعریف بشود، تولیدات آنجا تعریف بشود. این یک مسئله است.
	۱- تأیید سیاست‌های اصل ۴۴ از جانب صاحب‌نظران اقتصادی در زمان ابلاغ	۱- تکلیف و حق داشتن فعالان اقتصادی در خصوص سیاست‌های اصل ۴۴	یک کار اساسی دیگری که در زمینه‌ی اقتصاد لازم است، مسئله‌ی خودکفایی است. از اوّل انقلاب تا حالا مسئله‌ی خودکفایی مطرح بوده. همان اوایل انقلاب در بخشهای گوناگون ارتش، بخشهای نظامی، جهاد خودکفایی راه افتاد؛ بعد هم که سپاه آمد وسط میدان و خب خیلی کارهای گوناگونی در این زمینه انجام گرفت. جوانها در جهاد سازندگی دنبال این کارها بودند و زمینه‌ی خودکفایی در کشور واقعاً وجود داشت. بعد هم در تولیدات ما، خوشبختانه از مسئولینی که در باب کشاورزی [بودند] خواسته شد تا به خودکفایی گندم برسند. همت کردند، الحمدلله شد. هم این یکی دو سال اخیر شده، هم قبلاً یک سال، دو سال خودکفایی گندم تأمین شد. در همه‌ی چیزها میشود به خودکفایی رسید، میشود کار کرد، میشود تلاش کرد و عمده هم این چیزهایی است که موادّ غذایی است: گندم، جو، دانه‌های روغنی، یا دامداری است؛ در این چیزها باید به خودکفایی رسید.
	۲- عملکرد نادرست در اجرای این سیاست‌ها:	۱-۲- واگذاری برخی کارخانه‌ها به افراد سوءاستفاده‌چی و نامساعد شدن فضا برای فعالان پُرشمار و سالم بخش خصوصی	یک فکر جدیدی، یک فکر تازه‌ای در یک بُره‌ای متأسفانه وارد شد در دستگاه‌های تصمیم‌گیری ما که ما را از خودکفایی دور کرد؛ و آن «صرفه‌ی اقتصادی» بود. گفتند تولید گندم و خودکفایی گندم صرفه‌ی اقتصادی ندارد؛ صرفه‌ی اقتصادی به این است که گندم را وارد کنیم. خب، بله معلوم است، ممکن است یک وقت صرفه‌ی اقتصادی در این باشد؛ اما وقتی جلوی گندم شما را گرفتند، جلوی واردات را گرفتند، به شما گندم نفروختند، چه کار میکنید؟ کدام دولت عاقل دنیا این کار را میکند؟ گفتند بروید مثلاً زعفران بکارید، گندم را وارد کنید، چون زعفران گران‌تر در دنیا فروش میرود؛ صرفه‌ی اقتصادی این است.
	۳- لزوم استفاده از ظرفیت‌های سیاست‌های اصل ۴۴ با برنامه عملیاتی و نقشه راه	۳- لزوم استفاده از ظرفیت‌های سیاست‌های اصل ۴۴ با برنامه عملیاتی و نقشه راه	در زمینه‌ی نفت هم همین جور، بنزین هم همین جور. حالا آقای رئیس‌جمهور اشاره کردند؛ این پالایشگاه میعانات گازی که در بندرعبّاس به عنوان ستاره‌ی خلیج فارس راه افتاد، یک نمونه‌ای از خودکفایی است. الان حدود یک‌سوم مصرف مُصرفانه‌ی بنزین کنونی را همین تشکیلات، همین پالایشگاه دارد به ما میدهد - الان مصرف بنزین در کشور مُصرفانه است؛ همین صد میلیون لیتر و نود میلیون لیتر و گاهی بیشتر و گاهی یک خرده کمتر در روز، مصرفانه است، نباید باشد؛ لکن تقریباً یک‌سوم همین را به وسیله‌ی همین پالایشگاه [تأمین میکنیم] - که این [پالایشگاه] سال ۸۶ شروع شد، یک مدّتی لنگ شد، باز به همت سپاه بحمدالله راه افتاد، الان هست؛ خودکفایی یعنی این. این را خیلی باید اهمیت داد. در همه‌ی زمینه‌ها ما بایستی به خودکفایی فکر کنیم. قدرت کشور در خودکفایی است؛ اقتدار کشور، آبروی کشور در خودکفایی است؛ باید بتوانیم ارکان لازم نیازهای خودمان را خودمان تهیه کنیم .
	۴- لزوم تشکیل زنجیره‌ای تخصصی از «تولید علم و طراحی و مهندسی» تا «تولید محصول و بازاریابی»	۴- لزوم تشکیل زنجیره‌ای تخصصی از «تولید علم و طراحی و مهندسی» تا «تولید محصول و بازاریابی»	یک مسئله‌ی سوّم که آن هم جزو چیزهای اساسی است، مسئله‌ی فضای کسب و کار و افزایش سهولت کسب و کار است که قبلاً اشاره کردم. یعنی واقعاً این قدر مقرّرات گوناگون و متناقض در این دستگاه، آن دستگاه [وجود دارد که] تولید مشکل میشود. ما این را دو سه مرتبه تا حالا در جلسات مسئولین دولتی هم مطرح کرده‌ایم، از آنها خواسته‌ایم؛ خب به اندازه‌ی لازم همت نشده. من خواهش میکنم این قضیه را خیلی جدّی بگیرید. کاری بکنید که کار تولیدی تشویق بشود. خب امروز همه
	۵- معنای سیاست‌های اصل ۴۴:	۵- معنای سیاست‌های اصل ۴۴:	
	۱-۵- کمک دو بخش خصوصی و دولتی به هم و مزاحمت ایجاد نکردن برای هم (نه به معنای جایگزینی بخش خصوصی به جای بخش دولتی)	۱-۵- کمک دو بخش خصوصی و دولتی به هم و مزاحمت ایجاد نکردن برای هم (نه به معنای جایگزینی بخش خصوصی به جای بخش دولتی)	
	۲-۵- لازم بودن حضور بخش دولتی در فعالیتهایی که فقط از این بخش بر می‌آید:	۲-۵- لازم بودن حضور بخش دولتی در فعالیتهایی که فقط از این بخش بر می‌آید:	
	۱-۲-۵- کنار نکشیدن کامل بخش دولتی از فعالیتهای اقتصادی	۱-۲-۵- کنار نکشیدن کامل بخش دولتی از فعالیتهای اقتصادی	
	۶- توصیه مؤکّد به نهادهای	۶- توصیه مؤکّد به نهادهای	

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	عمومی غیردولتی:		میدانند نقدینگی در کشور به حدّ خیلی زیادی رسیده؛ این نقدینگی میتواند بلا باشد، مایه‌ی تورّم باشد، به هر جایی هجوم بکند مثل سیل ویرانگری کند، همین نقدینگی اگر هدایت بشود به سمت تولید، میتواند مثل یک دریاچه یا مثل یک استخر، رحمت الهی باشد؛ چرا هدایت نمیشود؟ یکی از عللش این است که چون تولیدکننده دچار مشکل است، صرفه‌ی خودش را در این نمیبیند که کار تولیدی بکند. من امسال، اوّل سال در سخنرانی روز عید گفتم: بعضی‌ها بودند که مشکلات تولید را قبول میکردند، محض رضای خدا! خود من دیده بودم کسی را که میگفت میتوانم این سرمایه را بگذارم در بانک و از سودش استفاده کنم -سپرده‌گذاری طولانی‌مدت، دارای منافع زیاد، هیچ دغدغه‌ای هم ندارد- اما میخواهم تولید کنم برای خاطر خدا؛ چون کشور به این تولید نیاز دارد. خب این جور آدمها کم هستند؛ باید کاری کنیم زیاد بشوند؛ موانع تولید را بایستی برطرف کنیم.
	۱- مطلوب بودن بخش تعاونی در اقتصاد کشور:		یک نکته‌ی مهم در مسئله‌ی اقتصاد کشور، اولویّت بخش کشاورزی است. بخش کشاورزی، هم از جهت اینکه غذای مردم و موادّ خوراکی مردم به وسیله‌ی بخش کشاورزی تأمین میشود، که در درجه‌ی اوّل قرار دارد، هم به خاطر اینکه الان بیشترین اشتغال در بخش کشاورزی است -که آن طور که به من گزارش کرده‌اند، حدود سی درصد اشتغال در بخش کشاورزی است- هم اگر چنانچه به مسئله‌ی کشاورزی پرداخته بشود و مسئله‌ی روستاها و مشکلات روستاها و بردن کارخانه‌های تبدیلی و صنایع تبدیلی به روستاها و برطرف کردن مشکلات فروش کالاها به وسیله‌ی روستاییان را اگر چنانچه دنبال بکنید، به نظر من، کمک بسیار زیادی خواهد کرد به پیشرفت اقتصاد؛ اهمیّت بخش کشاورزی از اینجا معلوم میشود. گاهی اوقات خبر تعطیلی بعضی از واحدهای تولیدی کشاورزی به گوش میرسد که خیلی خبر تلخی است هر موردی که انسان می‌شنود. کارهای مهمّی در این زمینه باید انجام بگیرد که من یادداشت کرده‌ام و دیگر لزومی ندارد اینجا مطرح کنیم؛ یعنی وقتمان کم است.
	(ج) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به عموم:		در بخش صنایع و معادن، همان طور که گفتیم، گاهی اوقات در یک کار صنعتی احتیاج پیدا میشود به یک قطعه یا فلان ماده یا فلان موادّ اولیه، که این را باید از خارج وارد کنیم، انتقال پول در بانک‌ها امکان ندارد، مشکلات هست، نمیشود؛ خب بایستی همّت کنیم، این را در داخل تولید کنیم. یعنی یکی از کارهایی که باید در زمینه‌ی مسائل اقتصادی حتماً انجام بگیرد و به عهده‌ی وزارت صنایع است، آیین است که [کاری کنند که صنایع و معادن ما بتوانند به صورت روان کارشان را انجام بدهند. ما امروز بحمدالله گروه‌های تحقیقاتی متعدّدی داریم؛ شاید هزارها گروه تحقیقاتی الان در کشور هست -هم در داخل دانشگاه‌ها هستند، هم در بیرون دانشگاه‌ها- اغلب هم جوان؛ بنده با بعضی از اینها ارتباطاتی دارم، می‌آیند، می‌نشینیم، از آنها میپرسیم، همه باانگیزه، دارای فکرهای خوب. مواردی را اینها به ما میگویند که بنده که با مسائل دولت آشنا هستم، میدانم این [چیزی] که او میگوید «من میتوانم ایجاد کنم»، درست مورد نیاز دستگاه‌های دولتی است. گاهی اوقات اتفاق افتاده که ما اینها را به هم وصل کردیم؛ دفتر ما متصدّی این کار شدند، گفتیم اقدام کنند، این گروه تحقیقاتی را به فلان وزارتخانه وصل کردیم و کارشان راه افتاده. ما امروز از این جهت یک ثروت عظیمی داریم، ثروت بی‌بدیلی داریم: ثروت نیروهای انسانی کارآمد و پُرانگیزه. جوان، پُرانگیزه است، خسته‌نشو است، پُرحوصله است، دارای ابتکار هم هست -حالا آنهایی که بنده آشنا شده‌ام و می‌شناسم و از دور و نزدیک اطلاع دارم- غالباً هم جوانهای متدّین، انقلابی، پُرشور و علاقه‌مندند. از اینها باید دستگاه استفاده کند؛
	۱-۶- پرهیز از رقابت با بخش خصوصی در کارهای اقتصادی		
	ب) بخش تعاونی:		
	۱- مطلوب بودن بخش تعاونی در اقتصاد کشور:		
	۱-۱- امکان ایجاد اشتغال در تعاونی‌ها با سرمایه‌های اندک		
	۲-۱- برکات زیاد اتصال شبکه ای اشتغال‌های ایجاد شده برای اقتصاد کشور		
	(ج) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به عموم:		
	۱- استفاده از کالاهای داخلی:		
	۱-۱- تکریم تولیدات داخلی		
	۲-۱- اصلاح نگاه استفاده از نشان‌های خارجی		
	۲- شرکت در سرمایه‌گذاری‌های مولد همچون تعاونی‌ها و بورس		
	۳- ترویج فرهنگ کار جهادی و تعاون:		
	۳-۱- داشتن روحیه تعاون و همکاری به ویژه در حوادث طبیعی همچون سیل و زلزله		
	(ط) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به نخبگان		

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		دانشگاهی: ۱- کمک به حل مسائل اقتصادی و همکاری با بخش‌های تولیدی در جهت تبادل دانش و تجربه ۲- تربیت نیروی انسانی خلاق، مبتکر و متناسب با نیازهای روز ۳- کار علمی برای حل مشکلات موجود در مسائل بانکی و نظام بودجه‌ریزی کشور ی) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به دستگاه‌های دولتی: ۱- استفاده از نخبگان دانشگاهی برای حل مشکلات موجود در نظام بودجه‌ریزی ۲- جدیت در بهبود محیط کسب و کار ۳- برطرف کردن قوانین مزاحم و اصلاح عملکردهای غلط ۴- فراهم کردن محیط	[مستولان] وزارت صنایع باید یک برنامه‌ی روشنی ارائه کنند، آن حلقه‌های مفقوده‌ی صنایع را معلوم کنند، فراخوان بدهند، از اینها بخواهند، امکانات در اختیارشان بگذارند؛ غالباً این جور است که با پولهای کمی اینها راه می‌افتند. الان یکی از فرصتهایی که وجود دارد، همین جبران خسارات سیل است. خب سیل خسارات زیادی به امکانات زندگی و وسایل زندگی و مانند اینها وارد کرد؛ [باید] کارخانه‌های ما به کار بیفتند. یکی از کارهای اساسی همین است که ما این اعتباراتی که برای مناطق سیل‌زده در نظر میگیریم، جوری تنظیم کنیم، جوری برنامه‌ریزی کنیم، جوری اینها را هدایت کنیم که به رونق کارخانه‌جات کشور بینجامد؛ تولید این [است]. نرویم باز سراغ واردات بی‌رویه؛ مثلاً فرض کنید که فلان جنس را می‌خواهیم به مناطق زلزله‌زده بدهیم، در کشور کم است یا نیست، برویم سراغ واردات؛ نه، برویم سراغ تولید، برویم سراغ نیروی تولیدکننده‌ی داخلی؛ تسهیلات را و کمکها را به این صورت تنظیم کنیم. این هم یک مطلب. یک مطلب هم مسئله‌ی مسکن‌سازی است؛ اصلاً رشته‌ی مسکن از جمله رشته‌های کارآفرین در کشور است. یکی از غفلتهایی که در این چند سال شد، این بود که به مسکن پرداخته نشد؛ خود تولید مسکن صنایع زیادی را به کار می‌اندازد؛ خود تولید مسکن صنایع زیادی را به خدمت میگیرد و به کار می‌اندازد؛ یعنی کارآفرین است، تولیدآفرین است و خودش تولید [را رونق میدهد]. الان ما نیاز داریم به مسکن در مناطق سیل زده -چه مسکنهایی که باید ترمیم بشوند، چه مسکنهایی که باید ساخته بشوند- این یک فرصت است، از این باید استفاده کرد. دستگاه‌هایی که میتوانند در این زمینه‌های به دولت کمک کنند کم نیستند، بخش خصوصی در اینجا میتواند حضور پیدا کند، به همین جوانهایی که اشاره کردم میتونید فراخوان بدهید، از اینها بخواهید بیايند کمک کنند، یک حرکت عظیم اشتغال‌آفرینی در کشور به وجود می‌آید... نیرو هم اینجا بحمدالله کم نیست، زیاد است. کشور، بزرگ است، جمعیت، زیاد است، نیروهای جوان و نیروی انسانی فعال زیادند. و مردم هم البته بایستی در این مسائل اقتصادی نقش ایفا کنند، یعنی این خطاب ما فقط به دولت نیست، به مسئولین نیست، بخش مهمی‌اش مربوط به مردم است. مردم باید کمک کنند، به دولت کمک کنند. در همین بخش تولید که گفته شد، رونق تولید، مردم میتوانند واقعاً سرمایه‌گذاری کنند، کمک کنند. مردم میتوانند محصولات داخلی را بخرند. ما شعار سال گذشته را به عنوان کالای تولید داخل [قرار] دادیم. خب خیلی‌ها هم عمل کردند و کارهای خوبی هم انجام گرفت. این نباید متوقف [بشود]، باید روزبه‌روز افزایش پیدا کند. یعنی واقعاً جنس داخلی تولید داخل حتماً باید رجحان داشته باشد بر جنس خارجی در نظر هر ایرانی. اگر میخواهند اوضاع اقتصادی کشور خوب بشود، یکی از کارها این است. یکی از کارها زیاده‌روی نکردن در خرید است. گاهی انسان مشاهده میکند به صرف شایعه‌ای که مثلاً در فلان شبکه‌ی فضای مجازی یک خبیثی، یک آدم دروغگوپی آمده یک چیزی را [عنوان کرده] که فلان جنس ممکن است گران بشود، میریزند به خریدن! چه لزومی دارد؟ زیاده‌روی در خرید نشود، به شایعات اعتنا نشود، اسراف نشود. یک جاهایی واقعاً اسراف صورت میگیرد که نباید انجام بگیرد. اینها نقشه‌های مردم است. خب حالا دیگر از مسائل اقتصادی یادداشتهای دیگری دارم راجع به

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		مساعد تولید در کشور ۵- تغییردادن قوانین مربوط به مسائل مالی، پولی، بانکی، گمرکی، بودجه و تأمین اجتماعی به نفع تولید : ۵-۱- عمده مشکلات بخش تولید مربوط به مسائل بانکی و گمرکی ۶- تنگ کردن عرصه برای واردات و سفته‌بازی ۷- اقدام قوه قضائیه در جلوگیری از تعطیلی تعداد زیادی از واحدهای تولیدی در آستانه تعطیلی ۸- لزوم ثبات سیاست‌های مالی و پولی ۹- استفاده از توانایی‌های داخلی برای رسیدن به فناوری‌های اساسی به ویژه در بخش نفت، پتروشیمی و خودرو: ۹-۱- ممانعت کشورهای خارجی از انتقال این فناوری‌ها به ایران ۹-۲- استفاده از اندیشه‌های	بانک‌ها و مانند اینها هم حرفه‌هایی هست که اینها را با خود آقایان بانکی‌ها ان‌شاءالله بعداً درمیان می‌گذاریم؛ حالا وقت نیست^۱. « یک نکته‌ی مهم به نظر من که اینجا یادداشت کرده‌ام، این است که شما در رابطه‌ی با این «رونق تولید» که ما گفتیم، می‌توانید نقش‌آفرینی کنید؛ حالا نقش‌آفرینی، یکی همین است که ایشان گفتند: امنیت وقتی که بود، تحرک اقتصادی به طور طبیعی آسان می‌شود، ممکن می‌شود؛ اگر امنیت نباشد، تحرک اقتصادی، یا مشکل می‌شود، یا حتی ناممکن می‌شود. پس ایجاد امنیت کمک می‌کند به اینکه شما به آن خواسته‌ی مطلوبی که عبارت است از رونق اقتصادی کمک کنید؛ این یک راه است لکن فقط این نیست. یکی از مشکلات ما در رونق اقتصادی، قاچاق است، قاچاق؛ [او همین طور] واردات بی‌رویه -حالا مسئولینش جدا هستند- آن واردات رسمی که از گمرکات و ورودی‌های رسمی و مانند اینها وارد می‌شوند، یک مسئله است، مسئله‌ی قاچاق یک مسئله‌ی دیگر است. شما می‌توانید با قاچاق به معنای واقعی کلمه مبارزه کنید. امروز متأسفانه قاچاق دوطرفه است؛ یک چیزهایی قاچاقی وارد می‌شود که تولید را نابود می‌کند، شکست می‌دهد؛ یک چیزهایی قاچاقی خارج می‌شود. همین الان ما گزارش داریم که بعضی از اجناس مورد نیاز مردم، اجناس کشاورزی و مانند اینها را افراد می‌روند با قیمت‌های زیادتر از معمول از آن کشاورز یا از آن تولیدکننده می‌خرند برای اینکه ببرند یک جای دیگر بفروشند. این صرفاً هم سودطلبی نیست؛ آدم احساس می‌کند پشت این، یک نقشه‌ای، یک فکری، یک دستی وجود دارد؛ چون یک جاهایی را اینها هدف می‌گیرند که نشان‌دهنده‌ی این است که یک قصد سوئی وجود دارد؛ فقط این نیست که حالا طرف بخواهد سود بکند. اینها را شما اگر مراقب باشید، به نظر من از جمله‌ی چیزهای خیلی مهم است^۲. «یک توصیه هم به مسئولین محترم کشور می‌کنم: تمرکز بر مسئله‌ی اصلی. در هر برهه‌ای یک مسئله‌ی اصلی در کشور هست که باید بر آن تمرکز کرد. قبل از پیروزی انقلاب، مسئله‌ی اصلی «رژیم طاغوت» بود که امام بر آن تمرکز کرد و موفق شد؛ بعد از پیروزی انقلاب، در یک برهه‌ای، مسئله‌ی «تثبیت نظام» بود، در یک برهه‌ای «جنگ تحمیلی» صدآم علیه کشور» بود که همه‌ی کشور بر مسئله‌ی جنگ تمرکز کردند، بحمدالله موفقیت حاصل شد. امروز مسئله‌ی اصلی و نقد، مسئله‌ی «اقتصاد» است. البته مسائل فرهنگی هم هست و بسیار مهم است، مسائل امنیتی هم همین جور، اما در بین همه‌ی این مسائل، آنچه از همه نقدتر است، مسائل اقتصاد است که به معیشت مردم ارتباط پیدا می‌کند و در مسائل فرهنگی و امنیتی هم اثر می‌گذارد. در مسئله‌ی اقتصاد، مسائل اصلی‌ای وجود دارد، عناوین مهمی وجود دارد که من چند موردش را می‌گویم: یکی مسئله‌ی رونق تولید است، یکی مسئله‌ی ارزش پول ملی است، یکی مسئله‌ی بهبود فضای کسب و کار است، یکی مسئله‌ی جدا کردن اقتصاد کشور از فروش نفت خام است -بند ناف بودجه و اقتصاد کشور را از نفت خام و فروش نفت خام و تجارت نفت خام بایستی ببریم؛ این یکی از مسائل اصلی ما است- تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت دولت و نظارت دولت هم جزو مسائل اصلی است، بریدن دست مفسدان اقتصادی یعنی اختلاس‌گر، تروریست اقتصادی، قاچاقچی بی‌رحم که دست اینها را از اقتصاد [باید برید]. ببینید، اینها مسائل اصلی اقتصاد کشور است. مسئولین کشور، عمدتاً قوه‌ی مجریه و در کنارش قوه‌ی مقننه و در بعضی از

۱. بیانات مهم رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان نظام، ۱۳۹۸/۰۲/۲۴

۲. بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی، ۱۳۹۸/۰۲/۰۸

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		دقیقی که بدون هیچ کمکی به فناوری پیچیده و نادر سلول‌های بنیادی رسیدند	مسائل قوه‌ی قضائیه باید متفقاً روی این مسائل کار کنند، این مسائل را حل کنند؛ اینها مسائل اصلی است. روی این متمرکز بشویم، به حواشی و مسائل فرعی و مانند اینها نپردازیم، حاشیه‌سازی نکنیم. همبستگی ملی بسیار مهم است، کنار گذاشتن دعوای سیاسی و جناحی بسیار مهم است، و یکی از مهم‌ترین مسائل حفظ ارتباط قلبی با خدای متعال است ^۱ .
	۳-۹- استفاده از اندیشه‌های دقیقی که به فناوری غنی سازی اورانیوم از ۳,۵ درصد به ۲۰ درصد دست یافتند	۳-۹- استفاده از توانایی شرکت‌های داخلی در زمینه قطعه‌سازی برای خودرو، صنایع نفت، لوازم خانگی و ماشین‌آلات:	«یک مطلب دیگر اینکه یکی از دوستان گفتند «جلوی خصوصی‌سازی گرفته بشود». البته خطاهای بزرگی در زمینه‌ی خصوصی‌سازی انجام گرفته که این برادرمان هم به این خطاها اشاره کردند و بنده هم مکرراً تذکراتی داده‌ام که بعضی جاها اصلاح شده، بعضی جاها جلوی یک کاری گرفته شده. اشکالاتی در کار خصوصی‌سازی هست منتها اصل خصوصی‌سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور ما است؛ این جزو همان مواردی است که ساختار را -که اول وجود نداشت- تکمیل می‌کند. ما از اصل مربوطه در قانون اساسی استفاده‌ای کردیم، آن استفاده را اعلام کردیم، همه‌ی صاحب‌نظرها از همه جهت تأیید کردند، گفتند چیز خوبی است و واقعاً هم چیز خوبی است، جلوی را نباید گرفت، منتها در عمل، مثل خیلی از کارهای دیگر اشکالاتی وجود دارد و خطاهایی انجام گرفته، بی‌توجهی‌هایی شده؛ شاید در این زمینه لغزشهایی صورت گرفته، باید جلوی لغزشها را گرفت. آنچه وظیفه‌ی ما است، این است که جلوی لغزشها را بگیریم ^۲ ».
	۴-۹- لزوم تشکیل نمایشگاهی دائم میان این شرکت‌ها برای هم‌افزایی	۴-۹- ۱- لزوم تشکیل نمایشگاهی دائم میان این شرکت‌ها برای هم‌افزایی	«این یک بلای بزرگی است برای کشور؛ یک راه درآمد راحتی است که نفت را از چاه بکشیم بیرون و برویم به یک قیمتی بفروشیم؛ یک درآمد مفت و آسان! از اول -از دورانه‌ی قبل- به این شیوه عادت کرده‌ایم؛ این به ضرر ما تمام شده، واقعاً به ضرر ما تمام شده. کشورهایی هستند که یک قطره نفت هم در آنها تولید نمی‌شود، [ولی] گشتند، راه‌های دیگری را پیدا کردند، راه‌های بهتری را پیدا کردند، به نفعشان تمام شد. نفت اختیاریش دست ما نیست، دست تولیدکننده‌ی نفت نیست، می‌بینید دیگر؛ نه فقط [هنگام] مسئله‌ی تحریم -حالا تحریم یک چیز عارضی است- [حتی] آن وقتی هم که تحریم نیست، نفت در اختیار مصرف‌کننده‌های گردن‌کلفت متعارف دنیا است؛ اختیار نفت دست آمریکا و اروپا و اتباع اینها است، قیمت‌گذاری دست آنها است، کارهای گوناگون دست آنها است، توطئه‌ها و حمله‌های آنها؛ ... بنابراین ما باید این را در کشور حل کنیم.
	۱۰- ضرورت حمایت از صادرات و حضور فعالان اقتصادی در کشورهای دیگر:	۱۰- ضرورت حمایت از صادرات و حضور فعالان اقتصادی در کشورهای دیگر:	در محیط اقتصادی کشور، بعضی از عوامل اقتصادی حکم پیشران را دارند که اگر آنها به حرکت بیفتند، کل این مجموعه‌ی کار اقتصادی به حرکت می‌افتد؛ مثلاً یکی‌اش مسئله‌ی مسکن است -اگر چنانچه حوزه‌ی مسکن به حرکت در بیاید و به کار بیفتد، این خودش بخش مهمی از بخشهای اقتصادی کشور را به حرکت در می‌آورد- یکی مسئله‌ی کشاورزی است، یکی مسئله‌ی حوزه‌ی خودرو است، یکی مسئله‌ی شرکت‌های دانش‌بنیان است، یکی مسئله‌ی لوازم خانگی است؛ اینها مسائلی است که در هر کشور حکم پیشران را دارند؛ روی اینها تکیه بشود؛ بخشهای مختلفی که مسئول این بخشها هستند هر چه ممکن است در این زمینه‌ها تلاش کنند، کار کنند، این پیشرانها اگر به کار بیفتند، حرکت عمومی اقتصاد بکلی متفاوت خواهد شد. نگاه‌مان به تولیدکننده، نگاه مناسب و درستی نیست. من عرض می‌کنم نگاه مجموعه‌ی دولت و مسئولین کشور به آن فرد تولیدکننده، باید نگاه به یک رزمنده

^۱. بیانات در مراسم سی‌امین سالگرد رحلت امام، ۱۳۹۸/۰۳/۱۴

^۲. بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از دانشجویان، ۱۳۹۸/۰۳/۰۱

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
	داخلی در مجامع بین‌المللی: ۱-۱- لزوم ترویج نشان‌ها، حرف‌ها و مفاهیم ایرانی ۱۲- ضرورت حضور همه‌جانبه بخش خصوصی و تعاونی در بخش نفت و گاز (ک) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به رسانه‌ها: ۱- انعکاس وسیع و مناسب موفقیت‌های تولیدگران: ۱-۱- کارها در زمینه نفت ۲-۱- کارها در زمینه آب‌زبان ۳-۱- کارها در زمینه شیمیایی ۲- انعکاس اشکالات از سر دلسوزی به منظور نشان دادن مشکلات به مسئولان ۳- معرفی ظرفیت‌ها به مشتاقان فعالیت تولیدی ۴- پیگیری مطالبات منطقی فعالان اقتصادی ۵- ضرورت تفاوت قائل شدن میان تعرفه	داخلی در مجامع بین‌المللی: ۱-۱- لزوم ترویج نشان‌ها، حرف‌ها و مفاهیم ایرانی ۱۲- ضرورت حضور همه‌جانبه بخش خصوصی و تعاونی در بخش نفت و گاز (ک) توصیه‌های اقتصادی مهم خطاب به رسانه‌ها: ۱- انعکاس وسیع و مناسب موفقیت‌های تولیدگران: ۱-۱- کارها در زمینه نفت ۲-۱- کارها در زمینه آب‌زبان ۳-۱- کارها در زمینه شیمیایی ۲- انعکاس اشکالات از سر دلسوزی به منظور نشان دادن مشکلات به مسئولان ۳- معرفی ظرفیت‌ها به مشتاقان فعالیت تولیدی ۴- پیگیری مطالبات منطقی فعالان اقتصادی ۵- ضرورت تفاوت قائل شدن میان تعرفه	باشد؛ مگر نمی‌گویید «جنگ اقتصادی»، رزمدهی این جنگ اقتصادی کیست؟ آن کسی که اقتصاد داخلی را تقویت میکند؛ اقتصاد داخلی هم عمدتاً با تولید تقویت میشود؛ پس این تولیدکننده را شما به چشم یک رزمنده نگاه کنید. ... من بارها در همین جلسه‌ای که با دوستان شما داشته‌ایم -چه جلسه‌ی دولت، چه جلسه‌ی اقتصادی که خیلی از آقایان حضور داشتید- بارها این را گفته‌ام؛ یک تولیدکننده برای اینکه یک کاری را انجام بدهد و شروع کند، از هفت خوان باید عبور بکند؛ حالا من می‌گویم هفت خوان، در واقع گاهی از هفتاد خوان باید عبور بکند؛ قوانین، مقررات، این دستگاه می‌آید یک چیزی می‌گوید، آن دستگاه می‌آید یک چیزی می‌خواهد، آن دستگاه می‌آید یک مجوزی [می‌خواهد]؛ چه لزومی دارد؟ اینها را جدی باید وارد شد. رونق اقتصاد کشور، پیشرفت اقتصاد کشور، هدف اصلی‌اش چیست؟ ... هدف این است که ما بتوانیم عدالت اجتماعی را در جامعه تأمین کنیم، فقر را ریشه کن کنیم، تا ثروتمند شدن کشور به نفع رفع فقر و ریشه کنی فقر باشد؛ و آلا الان ثروتمندترین کشور دنیا آمریکا است؛ آنجا چند میلیون انسان زیر خط فقر زندگی میکنند، عده‌ی زیادی در گوشه‌ی خیابانها از گرسنگی یا از سرما یا از گرما می‌میرند؛ ما این را نمی‌خواهیم. صرف اینکه یک کشور ثروتمند باشد، این، آن چیزی نیست که مورد نظر اسلام و مطلوب اسلام [باشد]؛ باید این ثروت در خدمت ریشه‌کنی فقر باشد، در خدمت گسترش عدالت باشد؛ با این نگاه و با این رویکرد باید حرکت کرد^۱. - «اینکه ما اهمیت میدهم به مسائل اقتصاد، چون در نظام اسلامی، اقتصاد نقش بسیار مهمی دارد. اینکه بعضی تصور کنند که در نظام اسلامی به مقوله‌ی تولید ثروت و گسترش رفاه عمومی و تولید بنگاه‌های مهم ثروت‌ساز بی‌اعتنائی شده، خطای بزرگی است؛ چنین چیزی نیست. یکی از ارکان مهم نظام اسلامی ثروتمند کردن جامعه و کشور است؛ ثروت ملی. البته نوع نگاه نظام اسلامی به ثروت با نوع نگاه حکومت‌های مادی و سیستم‌های مادی -چه با آنچه در دنیا، سرمایه‌داری و تحت عنوان لیبرالیستی شناخته میشود؛ چه با آنچه تحت عنوان مارکسیستی و نظام سوسیالیستی و مانند اینها شناخته میشود- تفاوت دارد. در نظام اسلامی، تولید ثروت ملی یک ارزش است، توزیع ثروت ملی به نحو عادلانه هم یک ارزش است. آن مساواتی که در نظام سوسیالیستی ادعای آن میشد و البته هرگز تحقق پیدا نکرد، آن مساوات را اسلام قبول ندارد. در اسلام، مساوات به آن معنای سوسیالیستی‌اش اصلاً معنی ندارد، اما برخورداری عمومی چرا؛ عموم باید برخوردار باشند. آنهایی هم که شعار مساوات میدادند، عملاً با اطلاع روشن و کاملی که ما داریم از حکومت‌های کمونیستی -چه حکومت‌های اصلی و مادر کمونیستی مثل شوروی و بقیه، و چه حکومت‌های تبعه‌ی کمونیستی، حکومت‌های آمریکای لاتین و حکومت‌های آفریقایی و بعضی از حکومت‌های آسیایی- ادر آنها] مطلقاً آن مساوات وجود نداشت و اصلاً قابل تحقق هم نبود. اسلام اینها را قائل نیست؛ اسلام معتقد است به تولید ثروت ملی و بالا رفتن سطح رفاه عمومی جامعه. البته در جامعه، یک عده‌ای بیشتر دارند، یک عده‌ای کمتر دارند؛ این اشکالی ندارد؛ منتها منابع عمومی بایستی عادلانه توزیع بشود؛ این نگاه اسلام به ثروت است. طبعاً در نظام اسلامی، شکاف طبقاتی پیش نمی‌آید؛ آن شکاف و آن دره‌های طبقاتی دیگر تحقق پیدا نمیکند؛ تفاوت هست، اما آن شکاف

۱. بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت، ۱۳۹۸/۰۵/۳۰

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		تبلیغات کالاهای داخلی با خارجی: ۵-۱- ضرورت عمل به‌گونه‌ای که تولیدکنندگان داخلی بتوانند نشان خود را تبلیغ و ترویج کنند	طبقاتی دیگر نیست. آنچه من می‌خواهم به شما بگویم در درجه‌ی اول، این است که این عرصه‌ی تولید و رونق اقتصادی و اوج گرفتن ثروت ملی و رفاه عمومی در کشور، مثل همه‌ی عرصه‌های دیگر احتیاج دارد به پیشروانی، فرماندهانی، صفوف مقدّمی؛ آن پیشروان و فرماندهان و صفوف مقدّم، شماها هستید؛ شما تولیدکنندگان. بنده صرفاً جمع حاضر در این جلسه را نمی‌خواهم بگویم؛ این نوع، این حرکت، همین آقایانی که صحبت کردند، فعالیتهای خودشان را گفتند، اینها صفوف مقدّم و خط‌شکن‌های این عرصه و این میدان‌اند؛ این میدان هم میدان مهمّی است، میدان خطیری است، میدان جنگ است. ... تولید بایستی در کشور پیشرفت پیدا کند؛ علاج کار این است. خب، پس راهبرد اساسی ما مصون‌سازی اقتصاد از تحریم است؛ آسیب‌ناپذیر کردن و در واقع مسلّح کردن انقلاب به سلاح تولید داخلی و اراده‌ی داخلی و مانند اینها. یکی از برکاتی که بر این معنا مترتب می‌شود، یعنی اینکه ما به سمت تحرک داخلی برویم، این است که اقتصاد کشور از شرطی شدن خارج می‌شود؛ یکی از بدترین مشکلات در کشور همین است که ما اقتصاد را شرطی کنیم. متأسفانه اقتصاد ما در این چند سال اخیر شرطی است؛ و در داخل، ظرفیتهای خیلی بالا است، خیلی بالا است. شما بهتر از من میدانید، من هم البته بی‌اطلاع نیستم اما شما خودتان که در بخشهای مختلف تولیدی دارید کار می‌کنید، خوب میدانید که ظرفیتهای کشور چقدر بالا است. همین آقایان و این خانمی که اینجا صحبت کردند، در واقع تبیین کردند بخشی از ظرفیتهای کشور را در آن رشته‌ای که خودشان در آن رشته دارند کار میکنند. گله‌ها و دغدغه‌ها که گفته شد، معنایش این است که در این بخش، ظرفیتهای استفاده‌نشده‌ای وجود دارد که با این موانع نمیتوانیم از آنها استفاده کنیم، موانع را برداریم تا بشود استفاده کرد. پس ببینید، همه‌ی حرف در این جلسه‌ی امشب ما این است که ظرفیتهای کشور بی‌نهایت است، فراوان است، از بخشی از آنها استفاده شده و بحمدالله اثربخشی داشته، از بسیاری هم استفاده نشده؛ اگر بتوانیم از آن ظرفیتهای استفاده کنیم [اقتصاد مصون می‌شود]؛ که ان‌شاءالله به برکت این تحریم، استفاده خواهیم کرد؛ این تحریم از این جهت میتواند -یکی از دوستان هم اینجا گفتند- حرف درستی است - به جای تهدید برای ما، تبدیل بشود به فرصت. ضمناً به این هم توجه کنیم، ما ملت ایران، ما فعالان اقتصادی، ما اندیشمندان مجموعه‌ی کارهای کشور، اگر توانستیم با تکیه‌ی بر توان داخلی، تحریم را بی‌اثر بکنیم، آن عامل تحریم‌کننده هم از تحریم دست برمی‌دارد؛ یعنی او هم وقتی فهمید تحریم فایده‌ای ندارد، از تحریم دست برمی‌دارد، چون آنها هم دارند متضرّر میشوند. الان اروپایی‌ها و دیگران، از تحریم ما متضرّرند ولی خب روابط پیچیده و در هم تنیده‌ی اقتصادی بین‌المللی به آنها اجازه نمیدهد کارهایی را بکنند؛ وقتی او دید تحریم بی‌اثر است، او هم از تحریم دست برمی‌دارد. البته وقتی او از تحریم دست برداشت، ما نباید سیاست تکیه به داخل را باز عوض کنیم. بعضی منتظرند که راه، آن طرف باز بشود، باز سِر ماشین را کج کنند به آن سمت؛ این غلط است. ما باید اطراف سیاستهای تکیه به داخل را آن چنان محکم و استوار نگه داریم که ولو حالا به فرض که تحریم‌ها هم برداشته شد خیلی خب، امکانات بیشتری در

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			اختیار ما قرار خواهد گرفت؛ از مسئله‌ی صادرات و امکانات گوناگون و مانند اینها استفاده کنیم- اما به آن حرکت تکیه‌ی به داخل، ضربه زده نشود. یکی از مزیت‌های بزرگ کشور عبارت است از فرصت جمعیت جوان کشور - چقدر من لذت بردم که این برادرمان گفت: من چهار هزار جوان را در این بخش مشغول به کار کردم؛ واقعاً انسان لذت میبرد- به تعبیر این جمعیت‌شناس‌ها «پنجره‌ی جمعیتی». ما امروز در دل این فرصت قرار داریم. [طبق] آنچه به من گزارش دادند، آدمهایی که تخصصی در این کار دارند و کارشناس این کارند میگویند این فرصت تا بیست سال دیگر ادامه خواهد داشت؛ ما بیست سال این فرصت را داریم؛ اگر در این بیست سال توانستیم پایه‌های کار خودمان را محکم کنیم که بُرد کردیم؛ اگر غفلت کردیم و این بیست سال فرصت از دستمان رفت و کشور وارد عرصه‌ی سالمندی و فرسودگی شد، دیگر کاری نمیشود کرد. خب در این بیست سال از این فرصت چه استفاده کنیم؟ دو مطلب اساسی هست: یکی مسئله‌ی جمعیت که نگذاریم جمعیت کاهش پیدا کند، نگذاریم جمعیت جوان کاهش پیدا کند، مولید را افزایش بدهیم؛ دوم ایجاد ثروت پایدار برای کشور؛ این دو کار باید انجام بگیرد. اینکه بنده نسبت به مولید و مسئله‌ی فرزندآوری و مانند اینها این همه اصرار میکنم، معنایش این است؛ یعنی اگر چنانچه به این مسئله بی‌توجهی بشود - که متأسفانه در برهه‌ی طولانی‌ای بی‌توجهی شده- اگر این بی‌توجهی ادامه پیدا کند و همه به فکر فرزندآوری نیفتند و این حرکت عظیمی که در کشور لازم است انجام بگیرد، انجام نگیرد، بیست سال آینده - که مثل برق خواهد آمد؛ بیست سال زمان زیادی نیست- وارد یک مسیری خواهیم شد که دیگر کار برایمان بسیار مشکل خواهد شد. یکی هم مسئله‌ی ثروت‌آفرینی [است]. مزیت‌های کشور زیاد است، ظرفیتهای کشور زیاد است؛ همه هم تکلیف دارند. من اینجا، هم برای فعالان اقتصادی، هم برای عموم مردم، هم برای نخبگان دانشگاهی، هم برای نهادهای عمومی غیر دولتی، هم برای دستگاه‌های رسانه‌ای - که یک گله‌ای هم یکی از آقایان کردند- هم برای دستگاه‌های دولتی، توصیه‌هایی یادداشت کرده‌ام که بخواهم همه‌ی اینها را بگویم قطعاً وقت کفاف نمیدهد، مجبورم کوتاه کنم. در مورد فعالان اقتصادی که شماها باشید، یک کلمه فقط عرض میکنم که مخاطب سیاستهای اصل ۴۴ شما هستید؛ اصلاً مخاطب این مسئله‌ی اصل ۴۴ و آن چهارچوب کذائی آن که ما این را آمدیم با نگاه قانونی، با نگاه حکمت‌آمیز باز کردیم و سیاستهای اصل ۴۴ را بیان کردیم برای مردم، تبیین کردیم برای مردم، شما هستید. البته آن روزی که این سیاستها ابلاغ شد، همه تأیید کردند؛ یعنی من آن روز یادم نمی‌آید که حتی یک نفر از کسانی که جزو منتقدین اقتصادی‌اند، صاحب‌نظران اقتصادی‌اند، اعتراض کرده باشند؛ همه تأیید کردند، همه گفتند کار درستی است و همین هم هست، درست بود، مسئولین دولتی هم همین جور. البته درست عمل نشده؛ اینکه به بهانه‌ی اصل ۴۴، فلان کارخانه را بدهند به یک آدم سوءاستفاده‌چی که کارخانه را برچیند و برج بسازد، تقویت بخش خصوصی نیست؛ و همین هم چقدر فضا را خراب کرد. در بین فعالان اقتصادی و آن کسانی که شرکت‌های دولتی به اینها داده شده، شاید یک درصد هم آن جور کاری نکردند، بقیه

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			سالم عمل کردند، اما همان یک درصد وقتی گفته شد، تکرار شد، دنبال شد، موجب این شد که یک بدبینی‌ای به وجود بیاید که «چرا این جوری است». من به شما عرض بکنم مخاطب شما هستید؛ سیاستهای اصل ۴۴ برای شما که فعال اقتصادی هستید، هم حق ایجاد میکند، هم تکلیف ایجاد میکند؛ مسئولیت دارید؛ بروید قضیه را دنبال کنید. اینجا من یادداشت کرده‌ام: زنجیره‌های تخصصی را با برنامه‌ی عملیاتی و نقشه‌ی راه تشکیل بدهید، دنبال کنید؛ یعنی از تولید علم، فناوری، طراحی و مهندسی تا ساخت تجهیزات، تا ماشین‌آلات، تا تأمین مواد اولیه، تا تولید محصول، بازاریابی، توزیع، اینها همه کارهایی است که بر عهده‌ی شما است که باید ان شاء الله انجام بدهید. البته این را هم بگویم: بنده اعتقاد زیادی به تعاونی‌ها دارم. اینکه رئیس محترم تعاونی بیان کردند، کاملاً مورد قبول و تصدیق من است. تعاونی‌ها بسیار پدیده‌ی مطلوبی هستند برای اقتصاد ما؛ سرمایه‌های خرد را جمع میکنند، تک‌تک افراد را توانمند میکنند، اشتغال فراوان ایجاد میکنند؛ بعد اگر بشود این تعاونی‌ها را شبکه‌سازی کرد، در یک شبکه‌ای جمع کرد، یک مجموعه‌های عظیمی به وجود می‌آید. خیلی برکات دارد؛ این تعاونی‌ها را باید دنبال کنند. وزیر محترم هم اینجا است؛ حتماً با جدیت مسئله‌ی تعاونی‌ها را دنبال کنید و این مشکلاتی را که ذکر کردند در مورد تعاونی‌ها، برطرف کنید. در مورد عموم مردم، توصیه‌ی من به مردم مکرراً گفته شده. عرض من این است به مردم عزیزمان که از کالای ساخت داخل حتماً استفاده کنند و آن کسانی که میتوانند، در سرمایه‌گذاری‌های مولد حتماً شرکت کنند، از جمله در همین تعاونی‌ها یا یک جاهایی در بورس. فرهنگ کار جهادی و همکاری و تعاون را مردم بین خودشان، کسانی که میتوانند، حوزه‌ی نفوذی در بین مردم دارند، ترویج بکنند. خوشبختانه مردم ما آماده‌اند. شما ملاحظه کنید یک سیل می‌آید، یک زلزله می‌آید، مردم خودشان بدون اینکه کسی به آنها بگوید، وارد میدان میشوند. این تجربه‌ی ما است، مال امروز هم نیست؛ از قبل از انقلاب هم همین جور بود. من خودم چند تجربه‌ی موفق عینی شخصی دارم در قضیه‌ی کمکهای مردمی و تعاونهای مردمی برای این جور حوادث. در همین قضیه‌ی سه روز پیش که در خیابانهای تهران یخ و بارندگی بود، تلویزیون نشان داد، من دیدم که چند نفر آدم، چند نفر مسلمان، آمدند شن و نمک آوردند! [اینها] نه عضو شهرداری‌اند، نه عضو خدمات شهرداری‌اند، نه عضو نیروی انتظامی‌اند، [بلکه] مردم معمولی‌اند، این خیابان هم خیابان متعلق به آنها معلوم نیست باشد، آن ماشین‌هایی هم که دارند می‌روند ماشین‌های آنها نیستند، اما ماشین گیر کرده، روی یخ نمیتواند حرکت کند، آمده شن می‌پاشد! یعنی مردم ما این جوری هستند؛ آماده‌اند. از این روحیه استفاده بشود برای ترویج کار جهادی. کار تولیدی را مردم تکریم کنند، احترام کنند به تولیدکننده و فعال سالم اقتصادی. رفتارهای غلط را مردم زشت بدانند، منتها تعمیم ندهند. آنچه ما تأکید میکنیم این است که یک کار غلط را، یک کار زشت را که در یک جایی می‌بینند، تعمیم ندهند به همه؛ خب در هر جمعی ممکن است یک آدم نابابی وجود داشته باشد، که وجود هم دارد. یک چیزی هم در مصنوعات آحاد مردم، در همین کارها و تولیدهای

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			کوچک، انسان مشاهده میکند که گاهی یک چیزی را تولید میکنند، تولید خیلی خوبی [هم] هست، نشان فرنگی به آن میزنند؛ من تعجب میکنم؛ نشان فرنگی. یک مقدار جنس برای یک منطقه‌ی محرومی سفارش شده بود، تهیه شده بود، یک نمونه‌اش را آوردند پیش من، من دیدم این یک نشان خارجی [دارد]؛ گفتم مگر نگفتید این تولید داخل است، بنا بود در داخل [تولید شود]؛ گفتند نه، این داخلی است، خیاطش هم فلانی است، اما این [نشان] را زده؛ گفتم بکنید این را؛ این یکی از کارهای بد است که تولید داخلی را با نشان خارجی بیاورند به [مردم] بدهند. در مورد نخبگان علمی و دانشگاهی هم بارها من گفتم: [اول] پرداختن به حل مسائل اصلی اقتصاد [لازم است]. ما در کشور مسائل فراوانی در زمینه‌ی اقتصاد داریم؛ دانشگاه‌ها میتوانند روی اینها کار کنند و [آنها را] حل کنند. دوم، میتوانند با دستگاه‌های تولیدی همکاری کنند، هم‌افزایی کنند؛ هم آنها به دستگاه تولیدی کمک میکنند، هم دستگاه تولیدی پاداش این کار را میدهد و مزد این کار را میدهد و به پیشرفت تحقیقات دانشگاهی کمک میکند. یک کار بسیار بابرکت و لازمی است این کار؛ البته سالهایی است که شروع شده؛ باید این ادامه پیدا کند. تربیت نیروی انسانی خلاق و مبتکر و متناسب با نیازهای امروز. و کار علمی در مورد همین نظام بانکی و مسئله‌ی بودجه‌ریزی؛ اینها مشکلات ما است. ما الان در زمینه‌ی بودجه‌ریزی واقعاً مشکل داریم. بنده هم، سفارش کرده‌ام، تأکید هم کرده‌ام، چهار ماه هم از اول سال فرصت دادیم که در این چهار ماه، نظام بودجه را اصلاح کنید؛ خب نشده دیگر. گره علمی وجود دارد؛ این را باید دانشگاه‌ها حل کنند؛ در نظام بانکی ما هم همین جور است. ماه رمضان که من با دانشجو و استاد جلسه دارم، می‌آیند اینجا ساعتها صحبت میکنند، نظرات بسیار خوبی را ابراز میکنند؛ نه فقط اساتید، حتی دانشجویان؛ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشجوی دکتری می‌آیند اینجا صحبت میکنند، حرفهایی میزنند که انسان استفاده میکند از این حرفها؛ بنده واقعاً استفاده میکنم؛ صاحب‌نظرند، میتوانند حل کنند؛ دستگاه‌های دولتی از اینها استفاده کنند، از اینها بخواهند و اینها هم اقدام کنند. توصیه‌ی مؤکد بنده به نهادهای عمومی غیر دولتی این است که در کارهای اقتصادی مطلقاً رقیب بخش خصوصی نشوند. این، آن حرفی است که ما به همه‌ی نهادهای عمومی غیر دولتی گفتیم و میگوییم. در جاهایی که بخش خصوصی، یا توان لازم و امکانات را ندارد، یا رغبتی ندارد، وارد بشوند؛ اگر چنانچه بعد از مدتی بخش خصوصی وارد آنجا شد، اینها از آنجا هم به یک نقطه‌ی دوردست‌تر و سخت‌تری مهاجرت کنند و بروند آنجا کار کنند، سرمایه‌گذاری کنند؛ و جداً از رقابت با بخش خصوصی پرهیز کنند. [در مورد] دستگاه‌های حکومتی، عمده‌ی توصیه‌های ما اینها است: اولین مطلبی که من اصرار دارم که دستگاه‌های حکومتی بجد دنبالش باشند، مسئله‌ی بهبود فضای کسب و کار است؛ همه‌ی این چیزهایی که این آقایان گفتند ناشی از عدم بهبود فضای کسب و کار است؛ قوانین مزاحم، مقررات مزاحم، عملکرد احیاناً غلط، نه از روی غرض‌ورزی که یک جاهایی هم ممکن است از روی غرض‌ورزی باشد. باید محیط مساعد تولید را در کشور به وجود بیاورند؛ یعنی محیط مساعدی به نفع حرکت تولیدی و جهت‌گیری تولید، در

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			مقابل جهت‌گیری واردات و تکیه‌ی به خارج. ما متأسفانه یک میراث بسیار تلخ و شومی از رژیم طاغوت داریم؛ آنجا اساس اقتصاد، اساس تحرکات اقتصادی و تجاری و مانند اینها مبتنی بود بر تکیه‌ی به واردات؛ این منفی نشده، انقلاب خیلی از بنیادهای غلط را عوض کرد، [اما] این را نتوانسته متأسفانه بدرستی عوض کند؛ باید جدیت بشود در این قضیه. فضای کشور را، فضای اقتصادی کشور را، فضای مالی و پولی کشور را، بانک را، گمرک را، بودجه را، تأمین اجتماعی را، مقررات اینها را در جهتی سوق بدهند که به نفع تولید باشد؛ واردات و واسطه‌گری و سفته‌بازی و مانند اینها در انزوا قرار بگیرد؛ این مهم‌ترین مسئله است. تعامل تک‌ریم‌آمیز با فعالان سالم و معتبر؛ خوشبختانه جمع کثیری از فعالان اقتصادی ما مردمان سالم و معتبر و ریشه‌دار هستند، دارند واقعاً کار میکنند، بعضی برای خدا هم کار میکنند. البته بخش خصوصی به دنبال سود شخصی است و اشکالی هم ندارد اما بعضی در کنار این [برای خدا کار میکنند]؛ من دیدم کسی را که پولدار بود، از آشنایان مشهود ما بود، گفت که من میتوانستم این پول را بگذارم در بانک و یک سود کلانی از آن بگیرم بدون هیچ دردسری، بدون مالیات، بدون مشکل، بدون بررسی و غیره، [اما] دلم نیامد -در کار پرورش مرغ و مانند آن بود- رفتم گذاشتم آنجا؛ کار پرودرسر، تولیدی اما محض رضای خدا؛ گفت دیدم برای انقلاب، این لازم است. ببینید، سود هم میبرد اما خدا هم به او ثواب میدهد. یکی این مسئله. قوانین و دستورالعمل‌های مزاحم -که این مربوط به مجلس است- باید نسخ بشود، با مقررات تسهیل‌کننده جایگزین بشود. در برخی از قوانین، این اتفاق افتاده؛ یعنی قوانین را تغییر داده‌اند به نفع تولید، لکن اجرایی نشده، قوانین خوبی گذاشته شده، بعضی‌هایش قانون‌گذاری شده، [لکن] اجرایی نشده، باید اجرایی بشود. مشکلات عمده‌ی ما در همین زمینه‌ی بانک و گمرک و مانند این چیزها است؛ اینها بایستی برطرف بشود که مجلس و دولت باید در این زمینه بجد فعالیت کنند. بعضی از خطاها در زمینه‌ی تولیدکنندگان به وجود می‌آید، این خطاها همه در یک سطح نیست؛ این جور نیست که هر خطائی موجب این بشود که دستگاه‌های نظارتی بیایند بریزند سر آن واحد تولیدی و مشکلات برایش درست کنند؛ این توصیه‌ی ما است به [این] دستگاه‌ها. البته بعضی‌ها خیانت میکنند؛ آن حسابش جدا است اما برخی از خطاها و اشتباهات هست که باید با تذکر و فرصت دادن برطرف بشود. خوشبختانه رئیس محترم قوه‌ی قضائیه چندی پیش، شاید هفته‌ی پیش به من گفت که ما فلان تعداد -یک رقم خیلی بالایی- واحد تولیدی را که در شرف تعطیل بود، رفتیم و نگذاشتیم تعطیل بشود. خب خیلی خوب است، باید دستگاه‌های نظارتی به این مطلب توجه داشته باشند. یک مطلب هم در توصیه‌های لازم به دولت، عبارت است از ثبات در سیاستهای پولی و مالی؛ ثبات در سیاستها. سیاستهایی که هر چند ماه یک بار یا یک سال یک بار تغییر پیدا کند، ضربه‌های سختی به تولید کشور میزند. یک نکته‌ی دیگری که وجود دارد -که این هم باز ناشی از همین تجربه‌ی مبادلات با خارجی‌ها و مانند اینها است- [این است]: تجربه نشان داده که

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			شرکتهای خارجی حاضر به انتقال فناوری‌های پایه و اساسی به کشور نیستند؛ حالا اینجا دوست ما گفتند که ما به فلان کشورها فناوری را صادر کردیم؛ گفتیم خوشا به کرم‌تان که فناوری را صادر میکنید! دیگران محصول را صادر میکنند، فناوری را صادر نمیکنند به ما؛ نمیگویم شما هم این کار را نکنید؛ نه، یک وقت هم شما لازم است فناوری را صادر کنید، خیلی هم خوب است، اعتبار هم هست برای کشور اما دیگران این کار را نمیکنند؛ بخصوص در زمینه‌های اساسی؛ نفت، خودرو، پتروشیمی، در این مسائل، دستگاه‌های داخلی باید بجد کشور را و دستگاه‌های دولتی را بی‌نیاز کنند. همین طرحی که سال گذشته -یک سال یا دو سال پیش- وزارت نفت داشت که خارجی‌ها بیايند چاه‌های نفت را مثلاً این جوری استخراج کنند و غیره، خب بله، ما یک عقب‌ماندگی‌هایی داریم در این زمینه، [اما] من میگویم آن فکری، آن اندیشه‌ی دقیقی که میتواند بدون هیچ کمکی سآل‌های بنیادی را در کشور تولید کند -آن روزی که ما تولید کردیم، دست یافتیم، یک صنعت بسیار پیچیده و نادری در دنیا بود- یا میتواند غنی‌سازی اورانیوم را از سه درصد و سه‌ونیم درصد به بیست درصد برساند در حالی که هیچ دستگاه بین‌المللی و دارندگان این صنعت حاضر نیستند اندکی کمک بکنند، نمیتواند در زمینه‌ی استحصال بهتر و بیشتر چاه‌های نفت به دولت کمک کند؟ قطعاً میتواند؛ یکی از کارهای اساسی همین است. باید برنامه‌ریزی کرد برای فناوری‌های اساسی و از این فرصت تاریخی هم استفاده بشود. ببینید، شرکتهای مربوط به نفت و شرکتهای مربوط به خودرو، زودتر از همه از کشور خارج شدند؛ بعضی‌ها غصه خوردند؛ میتوان غصه نخورد، خوشحال شد از این حادثه؛ خیلی خب، آنها رفتند، ما این همه امکانات در قطعات خودروسازی داریم؛ که الان گفتند، اینجا یکی از دوستان بیان کردند؛ قطعات مورد نیاز در صنعت نفت، در خودرو، در [صنایع] مهم، در ماشین‌سازی؛ میتوانیم از اینها استفاده کنیم. البته دولتی‌ها میتوانند نقش بسیار مؤثری در این زمینه داشته باشند. قطعه‌سازی در حوزه‌های مختلف -نفت، خودرو، لوازم خانگی، حمل و نقل، ماشین‌آلات- تجميع بشود، اینها را با همدیگر تبادل کنند، هم‌افزایی کنند، نمایشگاه دائمی برای نشان دادن اینها تشکیل بشود. من قبلاً هم گفتم؛ چند ماه قبل از این بنده گفتم که نیازهای صنایع مختلف در بخشهایی که گیر و گور دارند در صنایعشان، احصاء بشود، داده بشود به دستگاه‌های دانش‌بنیان یا به دانشگاه‌ها، اینها کاری را که در این زمینه کردند، نمایش بدهند؛ این اتفاق افتاد، خوشبختانه یک قدم برداشته شد منتها کافی نیست. نمایشگاه دائمی قطعه‌سازی در بخشهای مختلف تشکیل بشود، به وجود بیاید و این کار انجام بگیرد. یک کار دیگر هم [این است]: توانایی‌های مهندسی و فناوری بسیار بالای دستگاه‌های نظامی منتقل بشود به دستگاه‌های غیرنظامی؛ سطح فعالیت مهندسی ما در بخش نظامی خوشبختانه خیلی بالا است. این کارهایی که الان دارد انجام میگیرد، خیلی مهم است و فقط هم مال امروز نیست؛ الان شاید ده دوازده سال است که کارهای مهمی در زمینه‌ی صنایع نظامی دارد انجام میگیرد. من شاید این را در صحبت‌های عمومی یک بار، دو بار گفته‌ام که یک مقاله‌ای من خواندم از یک ژنرال اسرائیلی در چند سال قبل از این که یک موشکی را بچّه‌های ما آزمایش کرده بودند؛ او مقاله نوشته بود در یک

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			جایی - که برای من ترجمه کردند آوردند - که من با ایران بد هستم، با ایرانی‌ها بد هستم اما در مقابل این حرکت تعظیم میکنم: [کشور] ایرانی که در این محاصره‌ی شدید قرار دارد، در حال محاصره بتواند یک چنین کاری بکند! البته بعد از آن کار، کارهای خیلی فراوان بهتر و مهم‌تر و جالب‌تری انجام گرفته؛ اینکه شما می‌بینید موشک بالستیک با برد دو هزار کیلومتر، حداکثر با اختلاف یک متر، دو متر، پنج متر به هدف می‌خورد، چیز خیلی بزرگی است، خیلی چیز مهمی است. خب این توان مهندسی، این توان فناوری میتواند در مورد خودرو، در مورد نفت، در مورد بخشهای گوناگون، در مورد مسائل فضایی، در مسائل غیرنظامی به کار گرفته بشود؛ میشود این کار را کرد. البته خود دستگاه‌های نظامی هم خوشبختانه با دانشگاه‌ها ارتباطاتشان خوب است، از دانشگاه‌ها حداکثر استفاده را میکنند، این را هم دانسته باشید. یک مسئله هم مسئله‌ی حمایت از صادرات و حضور فعالان اقتصادی در عرصه‌ی خارجی است که این را هم بعضی از دوستان گفتند، کاملاً درست است؛ ما از ظرفیت دیپلماسی‌مان میتوانیم استفاده کنیم. اطراف خود ما، سیصد چهارصد میلیون جمعیت چسبیده‌ی به ما، [یعنی] همسایه‌های ما هستند که با بعضی‌شان هم روابط، عادی و خوب است؛ میتوانیم ما با اینها ارتباطات خوبی داشته باشیم. مسئولین دیپلماسی کشور، نشانهای ایرانی را در بیرون برجسته کنند؛ فرض کنید که وقتی شما در فلان جلسه‌ی بین‌المللی شرکت میکنید، کت و شلواری که پوشیده‌اید نشان خیاط ایرانی دارد - [مثلاً] یک خیاطی در سمنان این را دوخته، خیلی هم قشنگ دوخته - وقتی این برود، این نشان ترویج میشود؛ [باید] نشانهای ایرانی را ترویج کنند. حرفها و مفاهیم ایرانی را هم ترویج کنند؛ بعضی‌ها عکس این عمل میکنند. یکی از گله‌های ما از بعضی مسئولین کشور در سالهای گذشته این بود که میروند خارج و در جمع اروپایی‌ها صحبت میکنند، حرفی که میزنند یک حرف اروپایی است، یک حرفی است که یک متفکر اروپایی مثلاً صد سال پیش گفته و حالا رسیده به دست ما، ایشان میرود آنجا تحویل آنها میدهد؛ خب اینکه در نظر او ارزشی ندارد، ما خودمان حرفهای نو داریم، حرفهای جدید داریم، حرفهای نشنیده داریم؛ اینها را بگوییم. عین همین قضیه در این نشانهای ایرانی وجود دارد که بایست استفاده بشود. از روش تهاثر در بعضی از اجناس باید استفاده بشود. مسئله‌ی سیاست‌های اصل ۴۴ را هم که عرض کردیم، مجدداً تأکید میکنیم که سیاست‌های اصل ۴۴ مسئله‌ی جایگزینی بخش خصوصی به جای بخش دولتی نبود؛ بخش خصوصی شأنی دارد، بخش دولتی هم شأنی دارد؛ اینها باید به هم کمک کنند، مزاحم هم نباید باشند. ما گفتیم «بخش دولتی مزاحم بخش خصوصی نباشد»؛ یعنی چه؟ یعنی آن کاری را که سرمایه‌ی بخش خصوصی میتواند انجام بدهد، بخش دولتی وارد آن نشود؛ اگر هم هست، بکشد کنار، بگذارد در اختیار بخش خصوصی؛ اینها بشوند مکمل هم. اما معنایش این نیست که بخش دولتی بکلی از فعالیتهای اقتصادی کنار می‌رود؛ نه، یک کارهایی هست که جز بخش دولتی یا بخشهای عمومی غیر دولتی، کس دیگری نمیتواند انجام بدهد؛ باید وارد بشوند آنها را انجام بدهند، همان طور که عرض کردیم.

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			بخش خصوصی و تعاونی باید حتماً توسعه پیدا کند. در بخش نفت و گاز، بخش خصوصی و تعاونی می‌توانند حضور همه‌جانبه داشته باشند. یک قانونی اخیراً در این زمینه تصویب شده در زمینه‌ی صنایع پایین‌دستی نفت و گاز- این قانون باید اجرائی بشود. بعضی از قوانین تصویب می‌شود در مجلس، اجرائی نمی‌شود؛ یعنی آئین‌نامه‌های لازم تهیه نمی‌شود، همین‌طور می‌ماند. باید سریعاً این کار انجام بگیرد؛ باید دنبال بکنند که این کار انجام بگیرد. و افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز، ایجاد ذخایر استراتژیک نفت و گاز، اینها چیزهایی است که لازم است و در سیاستهای اقتصاد مقاومتی هم اینها را گفته‌ایم. در مورد رسانه‌ها، من به رسانه‌ها توصیه می‌کنم این موفقیتها را منعکس کنند. رسانه‌ها روی بعضی از دلسوزی‌ها بعضی از اشکالات را منعکس می‌کنند؛ خیلی خوب، عیبی ندارد، اشکالات را هم منعکس کنند که مسئولین اگر تلویزیون تماشا می‌کنند، بفهمند که اشکالات کجا است؛ لکن در کنار آن، موفقیتها را [بگویند]. همین حرفهایی که شما زدید، این کارهایی که در زمینه‌ی نفت شده، در زمینه‌ی آبریزان شده، در زمینه‌ی کارهای شیمیایی شده، اینها را منعکس کنند، بگویند به مردم، جوانها بفهمند، بعد هم ظرفیتهای گوناگون فراوانی را که در سطح کشور وجود دارد معرفی کنند که کسانی که استعداد دارند، آمادگی دارند، بروند دنبال اینها. البته مطالبات منطقی فعالان اقتصادی را هم دنبال کنند که دولتی‌ها توجه کنند. امشب یک نکته‌ی دیگر را هم ما در مورد رسانه‌ها از این برادران استفاده کردیم و آن، این است که خارجی‌ها می‌آیند پولهای کلان می‌آورند، سی میلیون دلار می‌آورند داخل و جنس خودشان را تبلیغ می‌کنند به وسیله‌ی مثلاً صدا و سیما، جمهوری اسلامی - پول می‌دهند دیگر- وقتی که این عرضه مشتری پیدا کرد، قیمت می‌رود بالا؛ قیمت که رفت بالا آن وقت این تولیدکننده‌ی داخلی هم که می‌خواهد برود صدا و سیما، باید همان پول را بدهد، و نمیتواند بدهد. توصیه‌ی بنده این است: من نمی‌گویم آن سی میلیون دلار را نگیرند؛ آن را بگیرید، هر چه می‌توانید بیشتر هم بگیرید؛ اما فرق بگذارید، تعرفه‌ها را با حساب و کتاب قرار بدهید؛ برای تولیدکننده‌ی خارجی یک تعرفه قرار بدهید، برای تولیدکننده‌ی داخلی یک تعرفه‌ی دیگر قرار بدهید؛ یعنی کاری نکنید که تولیدکننده‌ی داخلی نتواند نشان خودش را در کشور ترویج کند^۱.

۱. بیانات در دیدار جمعی از تولیدکنندگان، کارآفرینان و فعالان اقتصادی، ۱۳۹۸/۰۸/۲۸